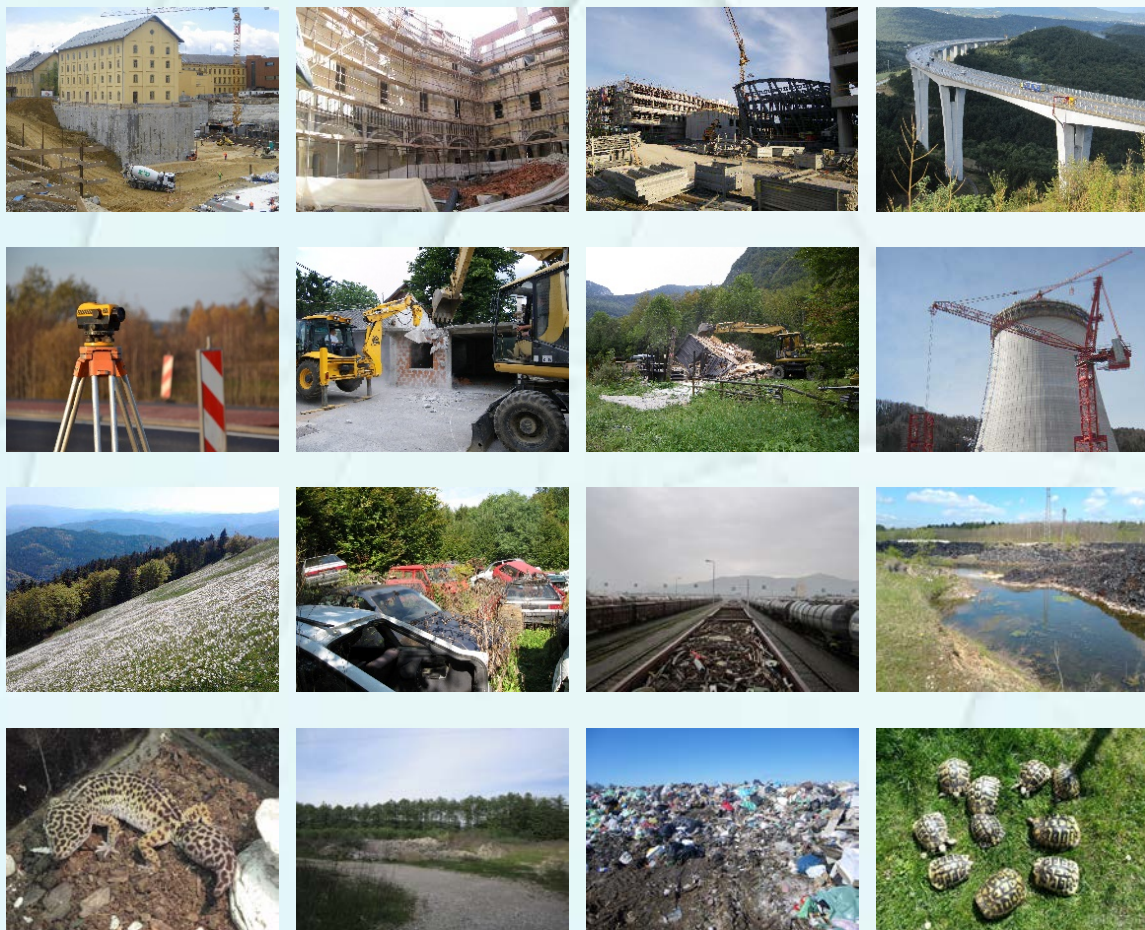

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

NAČRT DELA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR ZA LETO 2019

Februar 2019

KAZALO

1	UVOD.....	1
2	ORGANIZACIJA IN KADRI.....	2
2.1	FINANCE.....	5
2.2	POSLOVNI PROSTORI.....	5
2.3	TEHNIČNA OPREMELJENOST IN PROGRAMSKA OPREMA.....	5
2.4	TFS – ČEZMEJNO POŠILJANJE ODPADKOV.....	6
3	GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA.....	7
3.1	GRADBENA INŠPEKCIJA.....	7
3.1.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	10
3.1.2	IZHODIŠČA IN CILJI.....	11
3.1.3	KOORDINIRANE AKCIJE.....	22
3.1.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA.....	23
3.1.5	DRUGO DELO.....	23
3.2	GEODETSKA INŠPEKCIJA.....	25
3.2.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	25
3.2.2	IZHODIŠČA IN CILJI.....	25
3.2.3	KOORDINIRANE AKCIJE.....	26
3.2.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA.....	27
3.3	STANOVANJSKA INŠPEKCIJA.....	28
3.3.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	28
3.3.2	IZHODIŠČA IN CILJI.....	29
3.3.3	KOORDINIRANE AKCIJE.....	31
3.3.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA.....	32
4	INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO.....	34
4.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	34
4.1.1	ZAKON O VARSTVU OKOLJA.....	34
4.1.2	ZAKON O VODAH.....	34
4.1.3	ZAKON O OHRANJANJU NARAVE.....	35
4.1.4	ZAKON O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH.....	35
4.1.5	ZAKON O DIMNIKARSKIH STORITVAH.....	35
4.1.6	ZAKON O INTERVENTNIH UKREPIH PRI RAVNANJU S KOMUNALNO ODPADNO EMBALAŽO IN ODPADNIMI NAGROBNIMI SVEČAMI.....	36
4.2	IZHODIŠČA IN CILJI.....	36
4.3	REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI.....	37
4.3.1	REGISTER OBRATOV, KI JIH ZAJEMA OKOLJSKI NAČRT NADZORA OBRATOV IED.....	41
4.3.2	OBRATI SEVESO.....	44
4.3.3	ZAVEZANCI ZA RAVNANJE Z ODPADKI.....	45
4.3.4	ČEZMEJNO POŠILJANJE ODPADKOV.....	45
4.4	IZREDNI NADZORI INŠPEKCIJE ZA OKOLJE IN NARAVO.....	53
4.4.1	IZREDNI OKOLJSKI INŠPEKCIJSKI NADZORI OBRATOV IED.....	54
4.4.2	POSTOPKI IZREDNIH INŠPEKCIJSKIH PREGLED OV OBRATOV SEVESO.....	54
4.5	DRUGI NADZORI.....	54
4.6	UKREPI ZA POVEČANJE UČINKOVITOSTI ION.....	54
4.7	KOORDINIRANE AKCIJE.....	56

4.8	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA	57
-----	---	----

1 UVOD

Inšpektorat RS za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: IRSOP) je bil ustanovljen z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 91/2014). Inšpektorat deluje kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor (v nadaljevanju MOP).

Javni uslužbenci organa opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov in splošnih aktov s področja urejanja prostora in naselij, graditve objektov in izvedbe gradbenih konstrukcij, izpolnjevanja bistvenih zahtev za objekte, nad izvajanjem predpisov s stanovanjskega področja in geodetske dejavnosti ter s področja varstva okolja in ohranjanja narave, upravljanja voda, industrijskega onesnaževanja in gensko spremenjenih organizmov. Od leta 2017 IRSOP opravlja tudi upravne in strokovne naloge na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov, razen radioaktivnih odpadkov.

Inšpektorat za zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog inšpekcijskega nadzora sprejme letni načrt dela, v katerem določi vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora. Pri določitvi letnega načrta dela izhaja iz ugotovitev že izvedenih inšpekcijskih nadzorov in ocene, da na posameznem področju obstaja večja verjetnost kršitve predpisov.

Na področju okolja velja tudi posebna določba Zakona o varstvu okolja, ki določa pripravo triletnega programa nadzora obratov večjega tveganja za okolje (SEVESO), zavezancev za ravnanje z odpadki in naprav, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (IED zavezanci). **NAČRT DELA IRSOP ZA LETO 2019** upošteva Strateške usmeritve dela za gradbeno, geodetsko, stanovanjsko inšpekcijo, inšpekcijo za okolje in naravo in načrt dela za obdobje 2017–2019.

Inšpekcijski nadzori so usmerjeni predvsem na področja, kjer se je v preteklosti že zaznalo nespoštovanje predpisov oziroma so se zaznale težave pri njihovem izvajanju, in na področja, kjer bi lahko bila zaradi nespoštovanja predpisov neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda.

IRSOP z napovedanimi in nenapovedanimi **inšpekcijskimi nadzori** preverja spoštovanje zakonskih določb. S **celovitimi nadzori** se opravlja celovit nadzor nad zakonitostjo delovanja zavezancev, s **tematskimi nadzori** se pregledujejo izvajanje posameznega materialnega predpisa in v nadzoru zaznane težave pri izpolnjevanju predpisanih zahtev, ali pa se pridobivajo podatki o dejanskem stanju (posnetek stanja) na posameznem upravnem področju.

Na podlagi prejetih prijav, pobud, pritožb in obvestil fizičnih ali pravnih oseb IRSOP izvaja **izredne inšpekcijske nadzore**. Pregledi, ki se ne izvajajo na podlagi prejete prijave, ampak jih inšpektorji izvajajo v okviru sprejetega letnega načrta nadzora zavezancev, na lastno pobudo in v okviru načrtovanih akcij, se štejejo za **redne preglede**.

Za preverjanje, ali so zavezanci v opredeljenem roku uresničili oziroma izpolnili ukrepe, ki so jih inšpektorji odredili za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti, se izvajajo **kontrolni inšpekcijski nadzori**. Posebna pozornost je namenjena **prekrškovnemu ukrepanju**.

IRSOP bo izvedel različne **usmerjene akcije** na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti, kjer sprememba posamezne področne zakonodaje na novo določa nadzor, in na področjih, kjer je izkazan širši javni interes. Poleg tega se bo IRSOP aktivno vključeval v **skupne akcije** več inšpektoratov in v **koordinirane akcije**, ki jih bodo organizirali Inšpekcijski svet in regijske koordinacije območnih enot ter s tem nadaljeval z že vzpostavljeno prakso.

2 ORGANIZACIJA IN KADRI

IRSOP je organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, ki ga vodi in predstavlja glavna inšpektorica. Sedež ima v Ljubljani na naslovu Dunajska cesta 58. V sestavi IRSOP delujejo Inšpekcija za okolje in naravo, Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija, Služba za skupne in pravne zadeve ter osem območnih enot. Inšpekcijo za okolje in naravo ter Gradbeno, geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo vodi direktor posamezne inšpekcije, Službo za skupne in pravne zadeve pa vodja službe.

V skladu s kadrovskim načrtom je bilo 31. 12. 2018 dovoljenih 186 zaposlitev.

IRSOP ima osem območnih enot, v sklopu katerih delujejo izpostave in pisarne, ki so razporejene na 19 lokacij. Območne enote so:

- Območna enota Celje s sedežem v Celju, Krekov trg 9,
- Območna enota Koper s sedežem v Kopru, Trg Brolo 12,
- Območna enota Kranj s sedežem v Kranju, Slovenski trg 1,
- Območna enota Ljubljana s sedežem v Ljubljani, Vožarski pot 12,
- Območna enota Maribor s sedežem v Mariboru, Partizanska cesta 47,
- Območna enota Murska Sobota s sedežem v Murski Soboti, Trg zmage 7,
- Območna enota Nova Gorica s sedežem v Novi Gorici, Trg Edvarda Kardelja 1,
- Območna enota Novo mesto s sedežem v Novem mestu, Defranceschijeva ulica 1.

V IRSOP je bilo na dan 3. 1. 2019 zaposlenih 181 javnih uslužbencev.

Na dan 3. 1. 2019 ima IRSOP tudi zaposlitve za določen čas, katerih del se všteva v kadrovski načrt po posebnih merilih, in zaposlitve, ki se ne vštevajo v kadrovski načrt. V IRSOP so bile tako dve zaposlitvi za določen čas zaradi povečanega obsega dela, ena zaposlitev za določen čas za pripravištvu oziroma usposabljanja za delo, pet zaposlitev za določen čas za projektno delo ter pet zaposlitev za določen čas zaradi nadomeščanja začasno odsotnih drugih javnih uslužbencev, ki so na materinskem oziroma starševskem dopustu ali v daljšem bolniškem staležu.

Kadrovska struktura zaposlenih na dan 3. 1. 2019:

Vodstvo organa sestavljajo trije javni uslužbenci, in sicer:

- glavna inšpektorica,
- sekretar in
- svetovalec.

Inšpekcija za okolje in naravo ima sedem javnih uslužbencev, in sicer:

- direktor Inšpekcije za okolje in naravo,
- 2 inšpektorja za okolje svetnika,
- 3 podsekretarji in
- 1 inšpektor za okolje.

Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija ima 16 javnih uslužbencev, in sicer:

- direktor Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije,
- 4 gradbeni inšpektorji svetniki,
- 2 podsekretarja,
- 1 stanovanjski inšpektor svetnik,

-
- 5 stanovanjskih inšpektorjev,
 - 1 geodetski inšpektor,
 - 1 višji svetovalec in
 - 1 strokovni sodelavec VII/2-II.

Služba za skupne in pravne zadeve ima 17 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja Službe za skupne in pravne zadeve,
- 3 podsekretarji,
- 6 višjih svetovalcev,
- 1 sistemski administrator VII/2-II,
- 1 strokovni sodelavec VII/2-II
- 2 strokovna sodelavca VII/1,
- 1 koordinator VI,
- 1 sistemski administrator V in
- 1 referent.

V IRSOP je oblikovanih osem območnih enot z naslednjo zasedenostjo delovnih mest:

Območna enota Celje je sestavljena iz 24 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE – inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
- 2 inšpektorja za okolje svetnika,
- 7 inšpektorjev za okolje,
- 1 gradbeni inšpektor svetnik,
- 8 gradbenih inšpektorjev,
- 1 višji nadzornik,
- 1 nadzornik,
- 2 administratorja V in
- 1 pripravnik-svetovalec.

Območna enota Koper je sestavljena iz 17 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE-gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- 1 inšpektor za okolje svetnik,
- 3 inšpektorji za okolje,
- 2 gradbena inšpektorja svetnika,
- 7 gradbenih inšpektorjev,
- 2 nadzornika in
- 1 administrator V.

Območna enota Kranj je sestavljena iz 12 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE-gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- 1 inšpektor za okolje svetnik,
- 4 inšpektorji za okolje,
- 2 gradbena inšpektorja svetnika,
- 2 gradbena inšpektorja,
- 1 svetovalec in
- 1 višji nadzornik.

Območna enota Ljubljana je sestavljena iz 38 javnih uslužbencev, in sicer:

- inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto po pooblastilu odgovorne osebe,

-
- 1 inšpektor za okolje svetnik,
 - 12 inšpektorjev za okolje,
 - 15 gradbenih inšpektorjev,
 - 1 svetovalec,
 - 1 višji nadzornik
 - 1 nadzornik,
 - 2 administratorja VI,
 - 3 administratorji V in
 - 1 administrator IV–II.

Območna enota Maribor je sestavljena iz 27 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE – gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- 2 inšpektorja za okolje svetnika,
- 7 inšpektorjev za okolje,
- 1 gradbeni inšpektor svetnik,
- 11 gradbenih inšpektorjev,
- 2 nadzornika,
- 1 administrator VI in
- 2 administratorja V.

Območna enota Murska Sobota je sestavljena iz 10 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE – inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
- 3 inšpektorji za okolje,
- 1 gradbeni inšpektor svetnik,
- 2 gradbena inšpektorja in
- 3 nadzorniki.

Območna enota Nova Gorica je sestavljena iz 10 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE – inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
- 1 inšpektor za okolje svetnik,
- 3 inšpektorji za okolje,
- 1 gradbeni inšpektor svetnik,
- 3 gradbeni inšpektorji in
- 1 višji nadzornik.

Območna enota Novo mesto je sestavljena iz 13 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja OE – gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- 1 inšpektor za okolje svetnik,
- 4 inšpektorji za okolje,
- 1 gradbeni inšpektor svetnik,
- 3 gradbeni inšpektorji,
- 1 višji nadzornik,
- 1 nadzornik in
- 1 administrator V.

Dodatne pristojnosti je IRSOP dobil tudi na podlagi Zakona o dimnikarskih storitvah (nadzor glede nevarnosti za zastrupitev s CO, ki ga je prej opravljal ZIRS, in nadzor dimnikarskih družb, ki ga je opravljal MOP) in na podlagi Gradbenega zakona, zato je za leto 2019 načrtovana zaposlitev še petih dodatnih inšpektorjev za okolje in 15 gradbenih inšpektorjev. Zaradi prenosa pristojnosti na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov se je povečala obremenitev tudi v splošni službi. Zaradi tega je

IRSOP 7. 1. 2019 zaposlil dodatno javno uslužbenko, ki bo strokovno pomagala trem uslužbenkam, ki vodijo postopke izdaje soglasij. Poleg tega bo tudi nadomeščala zaposleno, ki opravlja naloge v vložišču in naloge, ki obsegajo še druge aktivnosti glede čezmejnega pošiljanja odpadkov.

2.1 FINANCE

IRSOP ima zagotovljena sredstva za delovanje, z rebalansom proračuna pa je prejel dodatna sredstva za izvršbo odpadkov po požaru v družbi Ekosistemi, za nadaljevanje izvršbe na Voslici in za nadaljevanje izvršbe gum na Dravskem polju, ki so bile vgrajene po izdanem gradbenem dovoljenju. Poleg navedenih izvršb, za katere je IRSOP prejel dodatna sredstva, bodo v skladu s prednostnimi izvršbami opravljene dodatne izvršbe na področju gradbene inšpekcije in Inšpekcije za okolje in naravo v višini 450.000 EUR.

Iz sredstev za investicije se zagotavljajo tudi osnovno vzdrževanje tehnične opreme, klimatskih naprav in nabava novega ter zamenjava dotrajanega pohištva ter postopna zamenjava več kot 15 let starih vozil.

Naloge finančne službe so poleg nabav in plačevanja računov tudi za urejanje terjatev v upravnih in prekrškovnih postopkih (vračilo taks, stroškov postopka, pošiljanje v izterjavo na FURS, knjiženje založenih sredstev v izvršilnih postopkih).

2.2 POSLOVNI PROSTORI

Inšpektorat deluje v osmih območnih enotah oziroma skupaj na 19 lokacijah po vsej Sloveniji.

V letu 2019 je načrtovana selitev OE Celje. Inšpekcijske službe bodo delovale na enotni lokaciji na Kidričevi cesti, kar bo strankam omogočilo lažji dostop do različnih inšpekcij. Že nekaj let pa se načrtuje selitev OE Koper.

Na nekaterih lokacijah ni nobenega prostega mesta več, kar ob novi zaposlitvi povzroča težave. Veliko pomanjkanje prostora je v OE Maribor.

2.3 TEHNIČNA OPREMELJENOST IN PROGRAMSKA OPREMA

Pri tehnični opremi zaposlenih se je stanje izboljšalo zaradi poostrenega nadzora OVD in vedno zahtevnejšega nadzora na gradbeni inšpekciji pa bi potrebovali vsaj 25 novih prenosnikov. Zagotoviti pa bo treba tudi opremo za nove zaposlene.

Z novembrom 2018 je bil izveden prehod na Windows 10 na OE Celje, po odpravi začetnih težav pa se tak prehod načrtuje tudi na drugih območnih enotah.

Napredek pri prehodu so enotna domena \AD za celo javno upravo, vizija enotnega delujočega poštnega strežnika in enega delujočega oblačnega podatkovnega centra ter predvidene optimizacije, ki jih takšno večje okolje prinaša glede na več manjših.

2.4 TFS – ČEZMEJNO POŠILJANJE ODPADKOV

Od 1. januarja 2017 je IRSOP v skladu s 3. členom Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov začel opravljati naloge pristojnega organa za področje čezmejnega pošiljanja odpadkov. Iz Arsa so bile premeščene štiri javne uslužbenke, od tega tri odločajo v upravnem postopku, ena pa je pristojna za vodenje dokumentacije, vnos podatkov o prevozih odpadkov v aplikacijo in delo v vložišču za področje čezmejnega pošiljanja odpadkov. V začetku januarja 2019 se je zaradi obilice dela v oddelku zaposlila še ena pravnica. Javne uslužbenke sodelujejo tudi z inšpektorji za okolje ob izvajanju akcij nadzora, s čimer je zagotovljen hitrejši, učinkovitejši in strokovnejši nadzor.

Postopki se začnejo in vodijo na podlagi vlog strank, ki želijo pridobiti soglasje za čezmejno pošiljanje odpadkov. Inšpektorat se bo še naprej trudil, da bi se vloge reševale v zakonitem roku.

3 GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija, ki deluje v okviru IRSOP, nadzoruje izvajanje predpisov s področja prostora in graditve, geodetske dejavnosti in stanovanjskega področja. Da bo tudi leta 2019 nadzor nad izvajanjem predpisov čim bolj učinkovit in ciljno usmerjen glede na prednostne naloge dela, je oblikovan načrt dela te inšpekcije za to leto, upoštevajoč tudi strateške usmeritve in prednostne naloge za leto 2019. Načrt dela je nastal na podlagi načrtnega in sistematičnega dela v preteklih letih in zakonskih pristojnosti. Namen oblikovanja načrta nadzora je predvsem doseganje čim boljših rezultatov dela, pri nadzoru pa upoštevanje osnovnih ciljev, določenih v predpisih, politiki ministrstva in države, ter čim hitrejše odzivanje na dogajanja na terenu in trgu. Kljub omejenemu številu inšpektorjev in drugih javnih uslužbencev ter omejenim materialnim virom je predstavljeni načrt zasnovan tako, da bo inšpekcijski nadzor kar najbolj učinkovit in bo z izvajanjem zagotovil največji učinek na nadzorovanih področjih.

Načrt nadzora je pripravljen glede na prednostne naloge in cilje dela ob upoštevanju dosedanjih izkušenj in pri nadzoru pridobljenih podatkov. Na delo inšpektorjev imajo velik vpliv tudi zunanji dejavniki (predvsem prijave, trendi v gradbeništvu in gradnji ter na trgu, sprememba zakonodaje ipd.).

Da bi pri gradnji objektov zagotovili čim bolj optimalno izpolnjevanje zahtev in pogojev, ki jih določajo Gradbeni zakon (v nadaljevanju GZ), Zakon o graditvi objektov (v nadaljevanju ZGO-1), Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (v nadaljevanju ZAID) ter predpisi s področja urejanja prostora, smo določili temeljna oziroma bistvena področja nadzora ter v okviru temeljnih ciljev opredelili prednostne naloge in ukrepe za njihovo doseganje.

Letos bo gradbena inšpekcija še naprej aktivno sodelovala pri oblikovanju zakonskih določil, ki vplivajo na njeno pristojnost, ter podajala predloge s svojega področja dela, stanovanjska inšpekcija pa bo nadaljevala svoje aktivnosti in sodelovala pri pripravi predloga sprememb in dopolnitev Stanovanjskega zakona oziroma oblikovanju nove stanovanjske zakonodaje.

Gradbeno, geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo sestavljajo:

- gradbena inšpekcija,
- geodetska inšpekcija in
- stanovanjska inšpekcija.

3.1 GRADBENA INŠPEKCIJA

Merila v delu, ki se nanašajo na obravnavo prijav in zadev, določa Gradbeni zakon v 77. členu, ki pravi, da se pri določanju vrstnega reda obravnave prijav in zadev upoštevajo stopnja javnega interesa, faza izvajanja gradnje, vrsta kršitve, lastnosti in namen objekta, podrobneje pa so prednostne naloge opredeljene v internem aktu IRSOP. Gradbeni inšpektorji vsako prejeto prijavo, ki jo prejmejo od pravnih ali fizičnih oseb, rangirajo, prijave pa obravnavajo po vrstnem redu, določenim z njenim rangom. Vsaka prejeta prijava je tako obravnavana, ko je glede na merila razvrščanja na vrsti za obravnavo.

Gradbeni inšpektorji pri obravnavi prijav, vodenju inšpekcijskih postopkov in opravljanju upravnih izvršb po določilih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes. Namen razvrščanja in določanja prednostnih nalog je zagotavljanje učinkovitejšega delovanja gradbene inšpekcije pri izvajanju njene temeljne naloge, tj. zagotavljanje spoštovanja zakonov in podzakonskih predpisov na področju prostora, in sicer poenoteno glede na pomembnost v celi Sloveniji brez morebitnih zunanjih vplivov in pritiskov na inšpekcijske postopke. Zakon o splošnem upravnem

postopku posebej ureja ukrepanje v primeru nujnih ukrepov v javnem interesu, ki so podani, če ostaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red in mir, javno varnost ali premoženje večje vrednosti. Gradbeni inšpektorji pri obravnavi prijav, inšpekcijskih postopkih in opravljanju upravnih izvršb po določenih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes. Prednostne naloge dela gradbene inšpekcije jasno opredeljujejo načine ravnanj v zvezi z obravnavo prijav, vodenjem inšpekcijskih postopkov in prednostno izvedbo izvršb ter imajo jasno določena merila za vrstni red obravnave prijav, zadev in izvršb.

Tako je prednostna naloga gradbene inšpekcije, da obravnava prijave pravnih in fizičnih oseb, iz katerih izhaja, da obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red in mir, javno varnost ali premoženje večje vrednosti.

20. maja 2013 so bile sprejete Prioritete za razvrščanje (in sicer za obravnavanje prijav, za nadaljevanje začelih inšpekcijskih postopkov in v izvršilnih postopkih). 9. septembra 2015 so bile sprejete dopolnjene Usmeritve za vrstni red obravnave prijav, usmeritve za vrstni red obravnave že začelih inšpekcijskih postopkov in usmeritve za izvajanje izvršb po drugi osebi, vse na področju dela gradbenih inšpektorjev, s poznejšimi dopolnitvami in spremembami.

Z Gradbenim zakonom je uzakonjena pravna podlaga za določanje prednostnih nalog oziroma vrstnega reda obravnave prijav, zadev in izvršb. Merila, po katerih se določa vrstni red obravnave prijav in zadev, so stopnja javnega interesa, faza izvajanja gradnje, vrsta kršitve, lastnosti in namen objekta. Pri izvajanju izvršbe po drugih osebah se upošteva stopnja javnega interesa po merilih: pravno stanje izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba; fizične in druge lastnosti objekta; vpliv objekta na ljudi in okolje; lega objekta; objekt v javni rabi ali objekt, v katerem se opravlja dejavnost; možnost legalizacije.

Pri določanju prednostnih nalog dela gradbene inšpekcije pri obravnavi prijav in vodenju zadev se upoštevajo predvsem stopnja javnega interesa za obravnavo prijave ob upoštevanju naslednjih meril:

- faza gradnje (objekt v gradnji, že zgrajeni objekt),
- vrsta kršitve (nelegalna gradnja oziroma objekt, neskladna gradnja oziroma objekt, uporaba objekta, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi),
- zahtevnost objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni),
- vrsta objekta (javni objekt: šola, vrtec, bolnišnica, industrijski objekt, poslovni objekt, večstanovanjski objekt, nestanovanjski objekt, inženirski objekt ipd.),
- nevarnost (nevarni javni objekt, ogrožanje javnih površin, objekt v zasebni lasti),
- druge lastnosti: vpliv objekta na okolje, gradnja za trg, kršitve glede na lego objekta v prostoru – zaščitena območja: TNP, krajinski parki, vodovarstvena območja, kmetijska zemljišča, gozdne površine ipd.).

Merila v delu, ki se nanašajo na izvajanje izvršb po drugih osebah, določa Gradbeni zakon v 89. členu, ki pravi, da se pri izvajanju izvršbe po drugih osebah upošteva stopnja javnega interesa po naslednjih merilih:

- pravno stanje izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba,
- fizične in druge lastnosti objekta,
- vpliv objekta na ljudi in okolje,
- lega objekta,
- objekt v javni rabi ali objekt, v katerem se opravlja dejavnost,
- možnost legalizacije.

Gradbeni inšpektorji izvršljive inšpekcijske odločbe izvršujejo po vrstnem redu, ki ga določajo sprejete prednostne usmeritve za razvrščanje izvršilnih postopkov. Pri določanju prednosti pri razvrščanju se upoštevajo zlasti stopnja javnega interesa za izvršitev odločbe z upoštevanjem naslednjih meril:

- pravno stanje (pravnomočnost, izvršljivost) izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba,
- fizične lastnosti objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni),
- vpliv objekta na ljudi in okolje (objekt, za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna, ter objekt, za katerega s predpisi o varstvu okolja ni obvezna presoja vplivov na okolje, z onesnaževanjem in obremenjevanjem pa vpliva na kakovost bivanja v določenem okolju),
- lega objekta v prostoru (nacionalni/narodni park, regijski park, krajinski park, Natura 2000, naravne vrednote in spomeniki, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja, naravni rezervat, zaščiten mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, zemljišča s podzemnimi vodami, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče, naravna zdravilna sredstva, varovalni pas posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture, zemljišča, na katerih je območje izključne rabe letališča, vzletišča oziroma infrastrukturnega objekta navigacijskih služb zračnega prometa, ter zemljišča, nad katerimi je na podlagi predpisov, ki urejajo letalstvo, določeno območje nadzorovane rabe in območje omejene rabe, območja s področja obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi varovani pasovi ali katera druga zaščiteni območja, kakor izhajajo iz prostorskih aktov),
- objekti v javni rabi,
- objekti, v katerih se opravlja dejavnost,
- možnost legalizacije objekta.

Gradbeni inšpektorji morajo pri izvajanju izvršbe po drugih osebah dosledno upoštevati vrstni red izvršilnih postopkov, določen na podlagi prednostnih nalog dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih.

Pri izvršilnih postopkih bodo imele prednost tiste zadeve, pri katerih so upravni akti pravnomočni. ZUP posebej ureja ukrepanje v primeru nujnih ukrepov v javnem interesu, ki so podani, če ostaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red in mir, javno varnost ali premoženje večje vrednosti. V takšnih primerih bodo izvršbe potekale prednostno.

Z notranjo ureditvijo razvrščanja prijav/zadev po pomembnosti sta zakonodajalec in IRSOP zagotovila učinkovito izvajanje nalog, ki jih po zakonu IRSOP mora zagotavljati, ob tem pa varovati javni interes, ki zahteva izvajanje nujnih ukrepov in predvsem obravnavo resnejših nepravilnosti. Menimo, da inšpektorat s takšnim delom zagotavlja učinkovitejšo represivno politiko, saj naj bi se s tem preprečevalo nadaljevanje kršitev večjih kršiteljev in naj bi se zagotavljala večja varnost.

Prednostno razvrščanje prijav, inšpekcijskih postopkov in izvršilnih postopkov glede na pomembnost kršitve in določanje stopnje pomembnosti obravnave ter posledično vrstni red reševanja prijav, vodenja inšpekcijskih postopkov in izvedbe izvršbe v skladu z 11. točko prvega odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja štejemo za izjemo od prostega dostopa do informacij javnega značaja. Metodologija obravnavanja prijav in razvrščanje izvršilnih postopkov se nanaša na notranje poslovanje organov. Z razkritjem Prioritet za razvrščanje bi IRSOP utrpel resne in vsebinske motnje pri svojem delovanju, ki bi bile večje kot pravica javnosti, da se seznani s prednostnim razvrščanjem, kar je z instančnimi odločbami potrdila tudi informacijska pooblaščenka.

ZUP v drugem odstavku 297. člena določa, da lahko organ, ki opravlja izvršbo, zavezancu s sklepom naloži, naj za poznejši obračun založi znesek, ki je potreben za kritje izvršilnih stroškov. V letu 2019 bo v povezavi z vodenjem izvršilnih postopkov obvezna izdaja sklepov o založitvi sredstev za prvih sto zadev z osnovnega seznama izvršilnih postopkov (na dan 10. januarja tekočega leta), ki še nimajo izdanega sklepa o založitvi sredstev, razen nevarnih gradenj.

Prednostno bodo v letu 2019 obravnavani tudi izvršilni postopki, saj se je izkazalo, da se število neizvršenih postopkov na gradbeni inšpekciji iz leta v leto povečuje. Gradbena inšpekcija ima za izvršbe v rebalansu proračuna zagotovljenih 225.000 EUR, kar pomeni, da lahko gradbena inšpekcija v letu 2019 pospešeno izvaja izvršbe po drugi osebi. V letu 2019 bo v povezavi z vodenjem izvršilnih postopkov obvezna izdaja sklepov o založitvi sredstev za prvih sto zadev z osnovnega seznama izvršilnih postopkov (na dan 10. januarja tekočega leta), ki še nimajo izdanega sklepa o založitvi sredstev, razen nevarnih gradenj. Prav tako bomo pospešeno izvajali izvršbe po drugi osebi v vseh tistih zadevah iz preteklih let, v katerih so sredstva za izvedbo izvršbe že v celoti založili inšpekcijski zavezanci in so za izvedbo izvršbe po drugi osebi še vedno izpolnjeni pogoji. V letu 2019 bo gradbena inšpekcija tudi nadaljevala s postopki s seznama za izdajo sklepov za založitev sredstev iz leta 2017, v katerih sklep o založitvi sredstev še ni bil izdan.

V letu 2019 bo v primerjavi s predhodnimi leti bistveni poudarek dela gradbenih inšpektorjev na reševanju starih zadev, da bi se zmanjšalo število aktivnih spisov.

Na delo gradbene inšpekcije bo leta 2019 lahko vplivala Odločba ustavnega sodišča št. U-I-64/14-20 z dne 12. 10. 2017, na podlagi katere bo načrt dela, če se bo to izkazalo za potrebno, tudi prilagojen.

3.1.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti gradbene inšpekcije so določene v zakonih (ZGO-1, Zakon o urejanju prostora, Gradbeni zakon, Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti, Energetski zakon, Zakon o rudarstvu, Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno) in podzakonskih aktih.

Leta 2017 je potekala sprememba prostorske in gradbene zakonodaje, ki je bila 24. oktobra 2017 po rednem postopku sprejeta (Gradbeni zakon, Zakon o urejanju prostora-2 ter Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti). Nova prostorska in gradbena zakonodaja se je začela uporabljati 1. junija 2018.

Na podlagi določil Gradbenega zakona (GZ) gradbeni inšpektorji nadzirajo gradnjo objektov, med drugim:

- ali imajo investitorji gradbeno dovoljenje za graditev objektov oziroma za dela, ki jih opravljajo, ali dela opravljajo v skladu z dovoljenjem ter ali so prijavili začetek gradbenih del;
- ali se gradnja oziroma sprememba namembnosti izvaja v skladu z izdanim gradbenim dovoljenjem;
- ali se rekonstrukcija objekta izvaja v skladu z izdanim gradbenim dovoljenjem in ali je začetek del prijavljen;
- ali se gradi objekt, za katerega je izdan sklep, s katerim se je dovolila obnova postopka in zadržanje izvršitve gradbenega dovoljenja;
- ali udeleženci pri graditvi objektov izpolnjujejo zahteve, določene z GZ;
- ali je investitor vložil popolno prijavo začetka gradnje;
- ali ima objekt uporabno dovoljenje, ali se objekt uporablja v skladu z dovoljenjem; ter
- ali zagotovijo, da objekti ne ogrožajo varnosti in zdravja ljudi ter okolice.

Na podlagi določil Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- izpolnjevanje predpisanih pogojev za izdelovalce in odgovorne vodje glede na ZUreP-2 in na njegovi podlagi izdane predpise.

Na podlagi določil Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev pooblaščenih arhitektov in inženirjev ter gospodarskih subjektov, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost.

Na podlagi 106. člena GZ se postopki, začeti pred začetkom uporabe GZ na podlagi Zakona o graditvi objektov (ZGO-1), končajo po določbah ZGO-1. Tako na podlagi določil ZGO-1 gradbeni inšpektorji nadzirajo gradnjo objektov, med drugim:

- ali imajo investitorji gradbeno dovoljenje za graditev objektov oziroma za dela, ki jih opravljajo, ali dela opravljajo v skladu z dovoljenjem;
- ali se gradnja oziroma sprememba namembnosti izvaja v skladu z izdanim gradbenim dovoljenjem;
- ali se dela, za katera ni treba pridobiti dovoljenj po določbah ZGO-1, izvajajo v skladu s prostorskimi akti in gradbenimi predpisi;
- ali se gradi objekt, za katerega je izdan sklep, s katerim se je dovolila obnova postopka in zadržanje izvršitve gradbenega dovoljenja;
- ali udeleženci pri graditvi objektov izpolnjujejo zahteve, določene z ZGO-1;
- ali imajo lastniki za uporabo objektov uporabno dovoljenje, ali objekte uporabljajo v skladu z dovoljenjem;
- ali objekte vzdržujejo tako, da ti ne ogrožajo varnosti in zdravja ljudi ter okolice.

Na podlagi Zakona o rudarstvu (ZRud-1) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- ali se rudarska dela na stavbnih zemljiščih izvajajo zakonito in
- ali se izvaja gradnja dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

Na podlagi Energetskega zakona (EZ-1) gradbeni inšpektorji izvajajo strokovni nadzor nad izdanimi energetske izkaznicami zaradi strokovnega nadzora pristojnega ministrstva, v katerem to podvomi o pravilnosti izdane energetske izkaznice. Gradbena inšpekcija opravlja tudi nadzor v zvezi s pobudami glede nadzora nad energetske izkaznicami, ki se ne nanašajo na strokovni nadzor nad energetske izkaznicami v skladu s 461. členom EZ-1.

Gradbeni inšpektorji v okviru svoje pristojnosti izvajajo tudi dolžnosti, podeljene z Uredbo o odlagališčih odpadkov.

3.1.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Da bi pri gradnji objektov zagotovili čim bolj optimalno izpolnjevanje zahtev in pogojev, ki jih določata prostorska in gradbena zakonodaja, smo opredelili temeljna oziroma bistvena področja nadzora ter prednostne naloge in ukrepe za doseganje temeljnih ciljev.

Temeljni cilji bodo predvsem:

- čim učinkovitejše preprečevanje nedovoljenih gradenj oziroma objektov;
- v vseh fazah gradnje objektov nadzorovati izpolnjevanje z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov ter zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kakovost dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov;

- čim učinkovitejše preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj;
- strokovni nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami, kadar pristojno ministrstvo podvomi o pravilnosti energetske izkaznice, in obravnava pobud v zvezi z nadzorom nad energetskimi izkaznicami, ki se ne nanašajo na strokovni nadzor nad energetskimi izkaznicami;
- preprečevanje nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih;
- poročanje o izpolnjevanju gradbenih zahtev v zvezi z zaprtjem odlagališč.

Temeljni cilji dela gradbene inšpekcije so opredeljeni v okviru štirih temeljnih nalog, in sicer:

- G1 – preprečevanje nedovoljenih gradenj oziroma objektov,
- G2 – nadzorovanje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kakovosti dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov,
- G3 – preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj,
- G4 – nadzorovanje drugih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja preglednica prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na ravni zadev in ključnih dokumentov za gradbeno inšpekcijo.

GRADBENA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Preprečevanje nedovoljenih gradenj	152. člen ZGO-1 – nelegalna gradnja	G1 – preprečevanje nedovoljenih gradenj oziroma objektov
	153. člen ZGO-1 – neskladna gradnja	
	154. člen ZGO-1 – nevarna gradnja	
	158. člen ZGO-1 – odklop od infrastrukturnih omrežij	
	160. člen ZGO-1 – označitev ukrepa	
	161. člen ZGO-1 – zaseg	
	4. odstavek 148. člena ZGO-1 – obnova postopka izdaje GD	
	Odločba ZUN	
	Odločba ZGO	
	82. člen GZ – nelegalni objekt	
	83. člen GZ – neskladni objekt	
	85. člen GZ – nevarni objekt	
	1. točka 1. odstavka 93. člena GZ – odklop od infrastrukturnih omrežij	
	96. člen GZ – označitev inšpekcijskega ukrepa	
Nadzorovanje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kakovosti dela pri opravljanju dejavnosti	4. točka prvega odstavka 150. člena ZGO-1 (prepoved vgradnje)	G2 – bistvene zahteve in izpolnjevanje pogojev
	1. ali 2. točka prvega odstavka 150. člena ZGO-1 (odprava nepravilnosti oziroma ustavitve gradnje)	
	80. člen GZ (prijava začetka gradnje in izpolnjevanje bistvenih zahtev)	
	81. člen GZ (prepoved vgrajevanja gradbenih proizvodov)	
	86. člen GZ (odprava nepravilnosti pri izvajanju gradnje ali pri obstoječem objektu)	

GRADBENA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
v zvezi z graditvijo objektov	Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2)	
	Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID)	
Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj	3. točka prvega odstavka 150. člena ZGO-1 (prepoved uporabe)	G3 – uporaba
	156. člen ZGO-1 (posebni primeri uporabe)	
	84. člen GZ 1 (neskladna uporaba objekta)	
	3. točka prvega odstavka 93. člena GZ (prepoved uporabe)	
Nadzorovanje drugih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije	Zakon o rudarstvu	G4 – drugi zakoni
	Energetski zakon	
	Uredba o odlagališčih odpadkov	

Šifranti temeljnih nalog, ki so opredeljeni na ravni zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, so določeni za naslednje vrste zadev in pripadajočih ključnih dokumentov:

- upravno-gradbena zadeva,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Večina dejanj in postopkov gradbene inšpekcije je namenjena doseganju teh temeljnih ciljev, zato inšpektorji v ta namen dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami so redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja. Gradbeni inšpektor mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim načrtom dela za posamezno akcijo. Redni pregledi so všeti v pričakovani obseg dela, ki se določi za gradbeno inšpekcijo.

Tako se za redne preglede štejejo tisti pregledi, ki se ne izvajajo na podlagi prejete prijave, ampak jih inšpektorji izvajajo samoiniciativno oziroma na svojo pobudo, in inšpekcijski pregledi, izvedeni v okviru načrtovanih akcij. Kontrolni pregledi v zadevah, ki niso začete na podlagi prijave, se prav tako štejejo za redne preglede. V zadevah, ki so bile uvedene na lastno pobudo, in v okviru načrtovanih akcij se vsi pregledi štejejo za redne preglede, tudi če je prijava prispela med postopkom. Lastni in izhodni dokumenti v zvezi z rednimi pregledi so:

- zapisnik: redni pregled,
- zapisnik: redni pregled z zaslišanjem,
- zapisnik: redni kontrolni pregled.

Za izredne preglede se štejejo tisti pregledi, ki se izvajajo na podlagi prijave oziroma pobude. Kontrolni pregledi v zadevah, ki so začete na podlagi prijave, se štejejo za izredne preglede. Lastni in izhodni dokumenti v zvezi z izrednimi pregledi so:

- zapisnik: izredni pregled,
- zapisnik: izredni pregled z zaslišanjem,
- zapisnik: izredni kontrolni pregled.

V letu 2019 bo izvedena koordinirana akcija nadzora nad preprečevanjem nedovoljenih objektov 2019 v zadevah, kjer je podana prijava oziroma pobuda. Inšpekcijski pregledi bodo zaradi pravilne obdelave

podatkov pri akcijah izjemoma v sklopu te akcije evidentirani kot izredni pregledi in se bodo šteli za izpolnitev načrtovanih rednih pregledov temeljne naloge G1 (520).

Načrtovano število rednih pregledov po posameznih temeljnih nalogah v letu 2019 je razvidno iz spodnje preglednice.

Vrsta pregleda	Načrtovano število rednih pregledov	G1	G2	G3
REDNI PREGLEDI	1.264	520*	480	264

*V kvoto 520 rednih pregledov G1 v letu 2019 se štejejo pregledi, izvedeni v okviru akcij inšpekcije (G1), in sicer v zvezi z akcijo nadzora nad preprečevanjem nedovoljenih objektov 2019, v zadevah, kjer je podana prijava oziroma pobuda, ter v zvezi z akcijo nadzora nad preprečevanjem nedovoljenih objektov 2019, kjer ni podane pobude.

Računsko sodišče RS (v nadaljevanju RSRS) je revidiralo učinkovitost izvajanja nalog gradbene inšpekcije v letih 2011 in 2012. V zvezi z izvedenim nadzorom RSRS glede izvajanja nalog gradbene inšpekcije je bil pripravljen Načrt aktivnosti za postopni prehod na večji obseg izvajanja rednih inšpekcijskih pregledov ob upoštevanju vseh temeljnih nalog gradbene inšpekcije. V zvezi s tem je bil sprejet načrt aktivnosti za obdobje 2016–2018, s katerim so bile organizirane usmerjene akcije, s katerimi se je vodstvo inšpektorata zavezalo, da bo za posamezno leto načrtovano število rednih pregledov tudi izvedlo.

Zaradi omenjenega načrta aktivnosti, katerega je zahtevalo RSRS, je gradbena inšpekcija v obdobju 2016–2018 občutno povečala izvedbo rednih nadzorov na terenu, vendar so se zato glede na enako število vseh nadzorov na letni ravni (7.000) zmanjšali izredni nadzori, torej nadzori, ki jih gradbena inšpekcija izvaja na podlagi podanih pobud oziroma prijav. V letu 2018 se je to obdobje končalo, zato v letu 2019 načrtujemo zmanjšanje rednega dela, ki zajema zlasti akcije nadzora gradbene inšpekcije, ter v zvezi s tem povečanje izrednega nadzora, s čimer nameravamo zmanjšati zaostanke pri reševanju prijav.

Glavni cilj nadzora v letu 2019 tako ostaja zaščita javnega interesa pri graditvi objektov. Gradbena inšpekcija v okviru svoje pristojnosti zagotavlja zaščito javnega interesa prednostno v tistih zadevah, iz katerih izhaja, da obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red in mir, javno varnost ali premoženje večje vrednosti. Za javni interes se štejejo predvsem varnost objektov, spoštovanje načela enakih možnosti, varstvo okolja, ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine, spodbujanje trajnostne gradnje, skladnost umeščanja objektov v prostor, arhitektura kot izraz kulture, evidentiranje, uporabnost, učinkovitost, kakovost objektov in njihova usklajenost z okoljem v njihovem celotnem življenjskem ciklu. Javni interes se uresničuje s projektiranjem, dovoljevanjem, gradnjo, uporabo, vzdrževanjem in inšpekcijskim nadzorom. Objekti morajo biti v skladu s prostorskimi izvedbenimi akti in predpisi o urejanju prostora, izpolnjevati morajo bistvene zahteve in biti evidentirani. Pristojni organi in vsi udeleženci morajo pri graditvi objektov vsak zase ter v okviru pravic in obveznosti, ki jih določajo predpisi, zagotavljati izpolnjevanje predpisanih zahtev.

Gradbena inšpekcija bo leta 2019 z inšpekcijskimi nadzori zagotavljala izpolnjevanje predpisanih pogojev in kakovost dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov. Ta cilj si bo gradbena inšpekcija leta 2019 prizadevala izpolniti s povečanim obsegom nadzora nad aktivnimi gradbišči, ki izhajajo iz podatkov o izdanih gradbenih dovoljenjih, iz prijav začetka gradnje in podatkov, ki jih bodo sporočile druge področne inšpekcije. Ob nadzoru aktivnih gradbišč bo preverjeno tudi, ali udeleženci

pri gradnji izpolnjujejo predpisane pogoje – s tem želimo zagotoviti, da ti udeleženci izpolnjujejo temeljne pogoje za opravljanje dela (14. GZ, ZAID). Po GZ so udeleženci pri graditvi objektov investitor, projektant, nadzornik in izvajalec. V povezavi s tem bodo leta 2019 izvedeni tudi dve koordinirani akciji na gradbiščih, in sicer nadzor nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov, in nadzor na gradbiščih v zvezi z delom udeležencev pri graditvi objektov.

Poleg nadzora nad izpolnjevanjem predpisanih pogojev in kakovostjo dela bo gradbena inšpekcija leta 2019 stremela k čim učinkovitejšemu preprečevanju nastanka nedovoljenih gradenj oziroma nedovoljenih objektov in nadaljevala sistematični nadzor nad novogradnjami, in sicer, ali je bilo za nameravano oziroma že začeto gradnjo pridobljeno gradbeno dovoljenje, da se prepreči gradnja brez gradbenih dovoljenj (3. člen ZGO-1, 4. člen GZ). V zvezi s tem bosta v letu 2019 izvedeni koordinirani akciji nadzora nad preprečevanjem nedovoljenih gradenj oziroma nedovoljenih objektov. Prva koordinirana akcija bo izvedena v zadevah, v katerih IRSOP ni prejel pobude za ukrepanje, druga pa v zadevah, za katere je bila podana prijava oziroma pobuda. Gradbeni inšpektorji bodo usmerjeni v odkrivanje nedovoljenih objektov predvsem na varovanih in drugih območjih, tako da bodo z rednimi in izrednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali, ali se gradnje objektov izvajajo na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj in popolne prijave začetka gradnje v skladu s 63. členom GZ. Kadar bo gradbeni inšpektor ugotovil, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem. Gradbeni inšpektorji bodo opravljali tudi kontrolne preglede po terenu, tako po svoji presoji kakor tudi na podlagi prijav o domnevnih nedovoljenih delih, informacij iz medijev in podobno, predvsem z namenom čim hitrejšega odkrivanja nedovoljenih gradenj oziroma nedovoljenih objektov in drugih nepravilnosti po GZ. Menimo, da bomo s tako izvedenim nadzorom učinkovito preprečevali nastanek nedovoljenih gradenj oziroma nedovoljenih objektov ter s tem delovali tudi preventivno.

GZ se je začel uporabljati 1. junija 2018. Inšpekcijski nadzor nad gradnjo, za katero po GZ ni predpisano gradbeno dovoljenje, v delu, ki se nanaša na skladnost s prostorskimi izvedbenimi akti in drugimi predpisi občine, v okviru izvirne pristojnosti občine opravljajo občinski inšpektorji, na katerem območju se objekt izvaja ali na katerem je objekt zgrajen (drugi odstavek 8. člena GZ). GZ v 108. členu določa prehodno obdobje za začetek izvajanja nalog občinske inšpekcije. Če na dan začetka uporabe GZ občina nima občinske inšpekcije ali za namen inšpekcijskega nadzora ni ustanovljena skupna občinska uprava, opravljajo inšpekcijski nadzor iz drugega odstavka 8. člena GZ do ustanovitve občinske inšpekcije ali skupne občinske uprave gradbeni inšpektorji, vendar najdlje do 1. januarja 2020. GZ v 8. členu določa pristojnost občinskih inšpekcij. Do 1. januarja 2020 in v že začelih inšpekcijskih zadevah bo tako gradbena inšpekcija izvajala tudi nadzor nad izvajanjem vzdrževalnih del, saj se pod okriljem izvajanja vzdrževalnih del velikokrat izvaja rekonstrukcija objekta, za katero pa je pred začetkom gradnje treba pridobiti gradbeno dovoljenje. Za območja, na katerih občinska inšpekcija že deluje v smislu pristojnosti iz GZ, bodo gradbeni inšpektorji prijave, ki še niso bile obravnavane in ki po GZ spadajo v pristojnost občinskih inšpekcij, do 30. januarja 2019 pregledali in jih pristojni občinski inšpekciji odstopili v obravnavo.

Gradbena inšpekcija bo leta 2019 prednostno izvajala nadzor predvsem nad nevarnimi gradnjami oziroma nevarnimi objekti, pri katerih je to zaradi njihove nevarnosti pomembno tudi zaradi javnega interesa.

Gradbeni inšpektorji bodo o nedovoljeni gradnji stanovanj ali enostanovanjskih stavb, ki jih investitor trži, ali obstaja možnost, da jih bo tržil, obvestili stanovanjsko inšpekcijo in ji poslali razpoložljive podatke zaradi uvedbe postopkov po Zakonu o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb.

Gradbena inšpekcija bo leta 2019 poleg zgoraj navedenih nalog izvedla tudi nadzor nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi, saj je pri teh stavbah posebej močno izražen javni interes za izpolnjevanje bistvenih zahtev objekta pri gradnji in uporabi. Objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi (2. člen ZGO-1). Objekt v javni rabi je v skladu s 26. točko prvega odstavka GZ objekt ali del objekta, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem: nestanovanjska stavba, kot so gostinska stavba (skupina 121 po CC-SI), poslovna in upravna stavba (skupina 122 po CC-SI), trgovska stavba in stavba za storitvene dejavnosti (skupina 123 po CC-SI), stavba za promet in stavba za izvajanje komunikacij (skupina 124 po CC-SI), stavba splošnega družbenega pomena (skupina 126 CC-SI), obredna stavba (razred 1272 po CC-SI) in druga nestanovanjska stavba, če je namenjena javni rabi, ter javna površina, kot so javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina.

GZ za neskladno uporabo objekta določa, da je to uporaba objekta ali dela objekta brez uporabnega dovoljenja, v nasprotju z izdanim gradbenim dovoljenjem ali v nasprotju z uporabnim dovoljenjem. Za začetek uporabe objekta, za katerega je predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja, je treba imeti uporabno dovoljenje, razen za nezahtevni objekt. Objekte je treba uporabljati v skladu z uporabnim in gradbenim dovoljenjem. Cilj bo preprečitev uporabe tistih objektov, ki nimajo uporabnega dovoljenja oziroma pravnomočnega novega gradbenega dovoljenja (6. člen GZ). V letu 2019 bomo opravili koordinirani nadzor nad gradnjo, uporabo in izpolnjevanjem bistvene zahteve univerzalne graditve in rabe objektov v javni rabi ter nadzor nad uporabo objektov, pri katerih je potekal poostreni nadzor okoljevarstvenih dovoljenj.

Objekti morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede na namen, vrsto, velikost, zmogljivost, predvidene vplive ter druge značilnosti objekta in druge zahteve. Bistvene zahteve so gradbenotehnične lastnosti, ki jih morajo izpolnjevati objekti za zagotavljanje njihove varne in učinkovite uporabe. Gradbena inšpekcija bo leta 2019 izvajala tudi nadzor nad izpolnjevanjem predpisanih bistvenih zahtev za objekte, ki spadajo v pristojnost gradbene inšpekcije. Nadzor bo izvajala predvsem pri stanovanjskih objektih, javnih objektih in poslovnih stavbah, pri tistih objektih, ki imajo vplive na okolje, pri objektih, ki so zahtevni objekti po predpisih o graditvi objektov, ter nad rekonstrukcijami starih objektov, predvsem v mestnih jedrih in drugih gosto naseljenih območjih. Cilj bo tudi zagotovitev izpolnjevanja bistvenih zahtev za objekte (9. člen ZGO-1, 15. člen GZ) in bistvenih lastnosti objektov (13. člen ZGO-1) ter drugih zahtev za objekte (15. in 24. člen GZ). Po 1. juniju 2018, ko se je začel uporabljati GZ, se za nadzor nad izpolnjevanjem bistvenih zahtev in nad izpolnjevanjem pogojev, določenih v gradbenem in uporabnem dovoljenju, predvideva pristojnost različnih inšpektorjev, in sicer glede na delovno področje, v katero te bistvene zahteve in pogoji spadajo, razen če drug zakon ne določa drugače. Gre torej za primere, ko bodisi predpisane bistvene zahteve ali določeni pogoji v gradbenem ali uporabnem dovoljenju spadajo v pristojnost oziroma na delovno področje drugega ministrstva, ne ministrstva, pristojnega za graditev. V teh primerih v skladu s pristojnostjo, ki jo vzpostavlja GZ, nadzor nad njimi prevzame inšpekcija, ki deluje na tem delovnem področju.

Leta 2019 bo gradbena inšpekcija opravila usmerjeno akcijo nadzora na gradbiščih, in sicer predvsem nadzor nad delom udeležencev pri graditvi objektov. Preverjalo se bo, ali udeleženci pri graditvi objektov izpolnjujejo z zakonom določene obveznosti ter pogoje za opravljanje svojega dela (investitor, izvajalec, nadzornik ipd.), ali se izvaja gradnja na podlagi popolne prijave začetka gradnje in predpisane dokumentacije za izvedbo gradnje, kot to določa Gradbeni zakon, ter ali je gradbišče označeno in zaščiteno, kot to določajo GZ in podzakonski predpisi, izdani na njegovi podlagi, med katere spada tudi Pravilnik o gradbiščih.

V zvezi z udeleženci pri graditvi objektov bo gradbena inšpekcija preverjala, ali udeleženci pri gradnji izpolnjujejo predpisane pogoje. Po GZ so udeleženci pri graditvi objektov investitor, projektant, nadzornik in izvajalec.

Investitorjeve obveznosti so določene v 11. členu GZ, projektantove obveznosti določa 12. člen GZ, obveznosti nadzornika 13. in 14. člen GZ, ki določa naloge in obveznosti izvajalca. ZAID določa pogoje pooblaščenih arhitektov in inženirjev ter gospodarskih subjektov, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost.

Če se ugotovi opravljanje dejavnosti, ki spada v opis poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, pa ti ne izpolnjujejo predpisanih pogojev za opravljanje dejavnosti, ali če uporabljajo naziv arhitekturni, krajinsko-arhitekturni, geodetski ali inženirski biro in ne izpolnjujejo predpisanih pogojev, se ukrepa prekrškovno po 53. členu ZAID. Če bo ugotovljeno, da udeleženci pri graditvi objektov ne izpolnjujejo predpisanih pogojev, se bo ukrepalo v skladu z določili GZ.

Pred začetkom izvajanja del pa imata tako investitor kot izvajalec predpisane obveznosti (65. člen GZ), ki jih morata izpolniti. Po GZ mora izvajalec zagotoviti varnost objekta, življenja in zdravja ljudi ter mimoidočih ter varnost prometa, sosednjih objektov in okolice. Investitor mora pri gradnji, za katero je predpisano gradbeno dovoljenje, razen pri spremembi namembnosti in nezahtevnih objektih, najpozneje do začetka gradnje zagotoviti ogrado in označitev gradbišča z gradbiščno tablo. Ta mora biti v času od začetka gradnje do pridobitve uporabnega dovoljenja na vidnem mestu nameščena na gradbišču. Investitor mora zagotoviti tudi ustrezni načrt organizacije gradbišča, izdelan v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja.

V skladu z GZ bomo nadzirali prijave začetka gradnje, ki je nova predpisana faza procesa graditve. GZ določa, da morajo investitorji pred začetkom izvajanja gradnje objektov, ki so pridobili gradbeno dovoljenje (edina izjema je sprememba namembnosti objektov), prijaviti začetek gradnje. Investitorji morajo pred začetkom gradnje obvezno prijaviti vse gradnje, začete po 1. juniju 2018, ne glede na to, kdaj je investitor pridobil gradbeno dovoljenje ali kdaj je gradbeno dovoljenje postalo pravnomočno. Pri gradnjah, za katere je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, je poleg popolne prijave začetka gradnje po 1. juniju 2018 pogoj za začetek gradnje tudi pravnomočno gradbeno dovoljenje.

Prijava začetka gradnje se odda na upravni enoti, ki je izdala gradbeno dovoljenje, oziroma na Ministrstvu za okolje in prostor v primeru gradnje objektov državnega pomena in objektov z vplivi na okolje. Prijava začetka gradnje mora biti popolna, investitor mora torej predložiti vse predpisane dokumente. Prijava začetka gradnje je obvezna tudi pri odstranitvah objektov. Na popolno prijavo začetka gradnje je po novem GZ vezana tudi veljavnost gradbenega dovoljenja, ki velja pet let od njegove pravnomočnosti in preneha veljati, če investitor v tem roku ne odda popolne prijave začetka gradnje.

Ker je prijava začetka gradnje zelo pomembna faza pri graditvi objektov, je bila akcija gradbene inšpekcije usmerjena v nadzor, ali se gradnja, za katero je predpisana prijava začetka gradnje, izvaja na podlagi popolne prijave, predpisane dokumentacije za izvedbo gradnje in imenovanjem nadzornika. Podatke za akcijo v zvezi s prijavo začetka gradnje smo črpali iz Prostorskega informacijskega sistema (PIS) oziroma elektronskega obvestila o prijavi začetka gradnje, če je gradbeni inšpektor tako obvestilo prejel.

4. člen GZ določa, da je treba za novogradnjo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti objekta imeti pravnomočno gradbeno dovoljenje in začetek gradnje objekta prijaviti v skladu s 63. členom GZ.

Ne glede na drugo alinejo prvega odstavka 4. člena GZ spremembe namembnosti objekta ni treba prijaviti. Gradnjo je treba izvajati v skladu z gradbenim dovoljenjem.

63. člen GZ določa, da mora investitor pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve osem dni pred začetkom izvajanja gradnje objekta, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, razen pri spremembi namembnosti, prijaviti začetek gradnje. Prijava se vloži na obrazcu. Prijavi se priložijo:

- zapisnik o zakoličenju iz 60. člena GZ;
- dokumentacija za izvedbo gradnje s podatki, določenimi v predpisu iz osmega odstavka 29. člena GZ, če se ta zahteva v skladu z 61. členom GZ, ki sta jo podpisala projektant in vodja projekta, pri čemer je njen sestavni del tudi njuna podpisana izjava, da so v dokumentaciji za izvedbo gradnje v celoti izpolnjene zahteve iz 15. člena GZ;
- pri odstranitvi manj zahtevnega in zahtevnega objekta: načrt gospodarjenja z odpadki v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z gradbenimi odpadki, in dokumentacija za odstranitev z vsebino, določeno v predpisu iz osmega odstavka 29. člena GZ, ki ga izdelata pooblaščen arhitekt ali inženir;
- če se ob izvajanju gradbenih del pridobiva nekovinska mineralna surovina v skladu s predpisi, ki urejajo rudarstvo, količino in opis načina uporabe te mineralne surovine;
- če gre za odstranitev objekta kulturne dediščine: posnetek dejanskega stanja, in
- če so bili v gradbenem dovoljenju zaradi prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave določeni izravnalni ukrepi: mnenje organizacije, pristojne za ohranjanje narave, da so izpolnjeni pogoji za delovanje izravnalnih ukrepov.

Nadalje drugi odstavek 63. člena GZ določa, da lahko ne glede na prvi odstavek tega člena investitor pred prijavo začetka gradnje prijavi pripravljala dela na gradbišču, pri čemer prijava pripravljanih del vsebuje samo podatke in dokazila iz prvega odstavka 63. člena GZ, ki se nanašajo na ta dela. Tretji odstavek tega člena pa določa, da je po prijavi začetka gradnje treba prijaviti vsako spremembo v zvezi z nadzornikom.

V zvezi s prilogo k prijavi, ki določa predložitev zapisnika o zakoličenju, pojasnjujemo, da obveznost zakoličenja objekta določa 60. člen GZ. Tako je treba pred začetkom novogradnje zahtevnega ali manj zahtevnega objekta, razen prizidave, izvesti zakoličenje objekta v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja in dokumentacije za izvedbo gradnje. Če so ob zakoličenju med stanjem na terenu in pogoji v gradbenem dovoljenju glede lege nameravane gradnje in objekta gospodarske javne infrastrukture, na katerega naj bi se objekt priključil, razlike, ki onemogočajo izpolnitev pogojev iz gradbenega dovoljenja, se zakoličenje objekta lahko opravi na podlagi spremenjenega ali novega gradbenega dovoljenja, razen če gre za dopustna odstopanja v skladu s 66. členom GZ. Zakoličenje objekta se izvaja kot geodetska storitev. Izvaja ga pooblaščen inženir geodetske stroke v skladu s predpisom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost. O izvedenem zakoličenju objekta se sestavi zakoličbeni zapisnik, ki ga podpiše pooblaščen inženir s področja geodezije, in ki vsebuje podatke o zakoličenih koordinatah, oseh, višinah in drugih zakoličenih točkah, podatke o gradbenem dovoljenju, na podlagi katerega je bila zakoličba izvedena, podatke o podjetju in pooblaščenem inženirju, ki je zakoličbo izvedel, in podatke o morebitnih odstopanjih iz drugega odstavka tega člena.

Obveznost izdelave dokumentacije za izvedbo gradnje opredeljuje 61. člen GZ. Za gradnjo objekta, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, je obvezna izdelava dokumentacije za izvedbo gradnje. Ne glede na prejšnji odstavek izdelava dokumentacije za izvedbo gradnje ni obvezna pri spremembi namembnosti in gradnji nezahtevnih objektov.

V zvezi z obveznostjo imenovanja nadzornika prvi odstavek 62. člena GZ določa, da mora pred izvedbo gradnje objekta, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, in pred odstranitvijo

zahtevnega objekta, investitor imenovati nadzornika. Ne glede na prvi odstavek 62. člena GZ imenovanje nadzornika ni obvezno za gradnjo nezahtevnega objekta, če jo izvaja izvajalec, ki izpolnjuje pogoje iz 14. člena GZ. Pri tem dodajamo, da je nadzornik pravna ali fizična oseba, ki kot udeleženec pri graditvi objektov izvaja nadzor nad gradnjo in izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.

GZ tako v 80. členu določa inšpekcijske ukrepe v zvezi s prijavo začetka gradnje in izpolnjevanjem bistvenih zahtev. Tako prvi odstavek določa, da gradbeni inšpektor izreče ukrep, s katerim odredi odpravo nepravilnosti ter določi rok za odpravo nepravilnosti in ustavi gradnjo, če:

- se gradnja, za katero je predpisana prijava začetka gradnje, izvaja brez popolne prijave;
- se gradnja izvaja brez predpisane dokumentacije za izvedbo gradnje;
- ni imenovan nadzornik;
- ugotovi, da bo zaradi nadaljevanja gradnje ogroženo izpolnjevanje bistvenih zahtev.

Drugi odstavek 80. člena nadalje določa, da če inšpekcijski zavezanec v roku iz prejšnjega odstavka ne odpravi nepravilnosti, gradbeni inšpektor začne postopek s smiselno uporabo 85. člena GZ.

Z novim GZ je tako določena nova pristojnost inšpekcijskega ukrepanja v zvezi s prijavo začetka gradnje in izpolnjevanjem bistvenih zahtev, zato bo gradbena inšpekcija v letu 2019 preverjala tudi, ali se gradnja, za katero je predpisana prijava začetka gradnje, izvaja na podlagi popolne prijave in predpisane dokumentacije za izvedbo gradnje.

Prav tako bo v zvezi z zagotavljanjem izpolnjevanja predpisanih bistvenih zahtev za objekte gradbena inšpekcija opravljala tudi koordinirani nadzor na gradbiščih, pri katerem se bo preverjalo, ali izvajalci pri graditvi objektov izpolnjujejo z zakonom določene obveznosti in pogoje za opravljanje svojega dela, kot so določeni v 14. členu GZ, v povezavi s pristojnostmi nadzora, opredeljenimi z določili Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT, v nadaljevanju ZPDZC-1).

Ustreznost gradbenih proizvodov je eden bistvenih pogojev za doseganje oziroma izpolnjevanje bistvenih in drugih zahtev za objekte. Nova ureditev trga po vključitvi Slovenije v Evropsko unijo (EU) in s tem preprostejši pretok blaga, storitev in delovne sile v okviru EU sta povzročila še večji interes oseb iz tretjih držav za nastop na slovenskem trgu. Zato je potrebna večja pozornost gradbene inšpekcije pri nadzoru nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov in pri opravljanju storitev s področja graditve objektov tako pri pravnih kot pri fizičnih osebah iz držav članic EU in tretjih držav. V objekte se vgrajujejo gradbeni materiali in proizvodi, ki so bili dani na trg ali jim je bila omogočena dostopnost na trgu v skladu s predpisi, ki urejajo gradbene in druge proizvode, ki izpolnjujejo zahteve iz predpisov, ki urejajo tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti, ter predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov. Tako ZGO-1 kot GZ predvidevata ukrepanje gradbene inšpekcije, kadar se v objekt vgrajujejo neustrezni gradbeni proizvodi. V ta namen bo leta 2019 znova izvedena akcija glede ustreznosti vgrajenih gradbenih proizvodov. Tako kot v prejšnjih letih bomo pri tem sodelovali s tržno inšpekcijo. S tem želimo zagotoviti kakovost gradbenih proizvodov (28. člen GZ) in tako zagotavljati izpolnjevanje bistvenih in drugih zahtev za objekte (15. člen GZ).

Izvajanje upravnih izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi bo gradbena inšpekcija opravljala v skladu s prednostnimi nalogami dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih in vrstnim redom pri izvršbah. Gradbena inšpekcija bo izvajanje upravnih izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi opravljala glede na razpoložljiva finančna sredstva in ob upoštevanju možnosti odloga izvršbe po 156. a členu ZGO-1 in 293. členu ZUP ter odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-64/2014-20 z dne 12. oktobra 2017. V skladu s prednostnimi nalogami dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih in vrstnim redom pri izvršbah se bo izvršba opravila glede na vrstni red. V metodologiji so pri upravnih izvršbah

navedeni določeni parametri za točkovanje objektov, pri katerih so upoštevani javni interes, zdravje in varnost ljudi. Z izvajanjem izvršb se bo zmanjšalo število nelegalnih gradenj oziroma nelegalnih objektov in drugih nezakonitosti, poleg tega se bo preprečevalo nastajanje novih nelegalnih gradenj oziroma nelegalnih objektov in drugih nezakonitosti.

Gradbena inšpekcija ima za leto 2019 v proračunu zagotovljenih 225.000,00 EUR za izvršbe, opravljale pa se bodo tudi izvršbe, za katere so že založena sredstva po sklepih o založitvi sredstev iz preteklih let.

Zakon o splošnem upravnem postopku v drugem odstavku 297. člena določa, da lahko organ, ki opravlja izvršbo, naloži zavezancu s sklepom, naj založi znesek, ki je potreben za kritje izvršilnih stroškov, proti poznejšemu obračunu. V letu 2019 bo v povezavi z vodenjem izvršilnih postopkov obvezna izdaja sklepov o založitvi sredstev za prvih sto zadev z osnovnega seznama izvršilnih postopkov (na dan 10. januarja tekočega leta), ki še nimajo izdanega sklepa o založitvi sredstev, razen nevarnih gradenj.

V letu 2019 bo gradbena inšpekcija tudi nadaljevala postopke s seznama za izdajo sklepov za založitev sredstev iz leta 2017, v katerih sklep o založitvi sredstev še ni bil izdan.

Pri tem pa bo upoštevano, da se v zadevah, kjer poteče odlog v letu 2019, se te zadeve v letu 2019 ne upoštevajo za izvedbo izvršb po drugi osebi po pooblaščenem izvajalcu IRSOP. Po poteku odloga v letu 2019 pa se izvede postopek izdaje sklepa o založitvi sredstev.

Leta 2019 bomo redno izrekli denarne kazni za prisilitev k spoštovanju in izvrševanju inšpekcijskih ukrepov (na primer prepoved uporabe, prepoved nadaljevanja del ipd.), da bi zagotovili upoštevanje in izvrševanje inšpekcijskih ukrepov. Izvajali bomo tudi nadzor nad priključevanjem nedovoljenih gradenj na gospodarsko javno infrastrukturo, saj zakon določa, da gradbeni inšpektor z odločbo naloži upravljavcu infrastrukture, da izvrši odklop. Če je nedovoljena gradnja priključena prek legalne gradnje, naloži odklop tudi te. Z odklopi oziroma preprečevanjem priklopov nedovoljenih objektov se bo učinkovito zmanjševalo število nedovoljenih gradenj oziroma nedovoljenih objektov. Po 1. juniju 2018, ko se je začel uporabljati GZ, se bodo ukrepi posebnih prepovedi izrekli tudi pri neskladni uporabi objektov.

Na nedovoljenih gradnjah bomo označevali izrečene inšpekcijske ukrepe in prepovedi, kot to predvideva ZGO-1 oziroma GZ (postopki, začeti pred začetkom uporabe GZ na podlagi ZGO-1, se končajo po določbah ZGO-1). ZGO-1 vsebuje precej ožje določbe glede označitve inšpekcijskega ukrepa, in sicer omogoča, da gradbeni inšpektor na nedovoljeni gradnji pod inšpekcijskim ukrepom ustrezno označi prepoved nadaljevanja gradnje oziroma uporabe in priključevanja na gospodarsko javno infrastrukturo ter postavi ustrezne znake za pečatenje ter merilne in druge kontrolne naprave in opremo, s katerimi je mogoče ugotavljati kršitev prepovedi, izrečenih z inšpekcijsko odločbo. Z določbo GZ, ki se je začela uporabljati 1. junija 2018, pa se inšpekcijski ukrep na nepremičnini ne označi samo, kadar je treba označiti prepoved nadaljevanja gradnje, temveč se označi vedno, kadar je bila izrečena prepoved uporabe in vgrajevanja gradbenih proizvodov, odrejena odprava nepravilnosti, ustavitev izvajanja gradnje ali odstranitev objekta (izjema so le gradnje, za katere ni predpisano gradbeno dovoljenje, in nezahtevni objekti). V skladu z GZ bomo po vročitvi inšpekcijske odločbe, s katero sta prepovedani uporaba in vgradnja gradbenih proizvodov ter odrejena odprava nepravilnosti in ustavitev izvajanja gradnje ali odstranitev objekta, gradbišče oziroma objekt označili s tablo, ne glede na to, ali je inšpekcijski zavezanec oziroma lastnik navzoč, razen kadar gre za gradnjo, za katero ni predpisano gradbeno dovoljenje, in pri nezahtevnih objektih. S tem ukrepom bomo odvrčali od nadaljevanja gradnje, seznanili vse deležnike z izrečenim inšpekcijskim ukrepom in odvrčali od

njihovega sodelovanja v procesu gradnje, hkrati pa tudi seznanjali morebitne dejanske ali potencialne uporabnike objekta z izrečenimi inšpekcijskimi ukrepi. Še posebej pomembni so ti ukrepi pri nevarnem objektu, pri katerem je ugotovljena neposredna nevarnost objekta za zdravje in življenje ljudi ter premoženje večje vrednosti.

Na podlagi EZ-1 bo gradbena inšpekcija, ki je pristojna za nadzor nad že izdanimi energetskimi izkaznicami, kadar pristojno Ministrstvo za infrastrukturo ugotovi nepravilnosti pri svojem strokovnem nadzoru in o tem obvesti gradbeno inšpekcijo, izvedla nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami. Gradbeni inšpektor mora ta nadzor izvesti najpozneje v petih mesecih od prejema zahteve Ministrstva za infrastrukturo, kot to določa EZ-1.

Pobude v zvezi z nadzorom nad energetskimi izkaznicami, ki se ne nanašajo na strokovni nadzor nad energetskimi izkaznicami v skladu s 461. členom EZ-1, bo gradbena inšpekcija obravnavala v skladu s prednostnimi nalogami svojega dela.

Z dnem začetka veljavnosti Zakona o rudarstvu (ZRud-1, Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 popr., 76/10, 57/12, 111/13, 14/14) so prenehali veljati določbe in deli ZGO-1, ki so obravnavali nelegalne kope. Nadzorstvo nad nezakonitim izvajanjem rudarskih del na stavbnih zemljiščih od 1. januarja 2011 po ZRud-1 izvajajo gradbeni inšpektorji, vendar so bili ukrepi gradbenega inšpektorja v primeru nelegalnega kopa iz ZGO-1 s sprejetjem ZRud-1 črtani. S spremembo ZRud-1 (Uradni list RS, št. 111/13), ki je začel veljati 28. decembra 2013, so določeni tudi ukrepi posameznih inšpektorjev (tudi gradbenih) v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del. V skladu z ZRud-1 tako inšpekcijski nadzor opravljajo gradbeni inšpektorji, in sicer z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih in nadzor nad gradnjo dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Nezakonita rudarska dela so raziskovanje mineralnih surovin brez dovoljenja za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin brez koncesije za izkoriščanje. Nelegalni kop pomeni, da se na določenem območju izvaja ali je bilo izvedeno nezakonito rudarsko delo. Mineralne surovine so rudno bogastvo, ki je kot naravni vir v lasti Republike Slovenije. Gradbena inšpekcija bo pobude, ki jih bo leta 2019 prejela v zvezi z nelegalnimi kopi, obravnavala v skladu s prednostnimi nalogami dela.

Vlada Republike Slovenije je 6. februarja 2014 na podlagi petega odstavka 20. člena, šestega odstavka 70. člena in prvega odstavka 115. člena Zakona o varstvu okolja sprejela Uredbo o odlagališčih odpadkov, ki je začela veljati 22. februarja 2014. Ta uredba v tretjem odstavku 53. člena določa, da ministrstvo odloči o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz prvega odstavka 53. člena te uredbe, če iz poročila inšpektorata, pristojnega za graditev, izhaja, da so izpolnjene gradbene zahteve v zvezi z zaprtjem odlagališča, in iz poročila inšpektorata izhaja, da so izpolnjene vse zahteve v zvezi z zapiranjem odlagališča v skladu s to uredbo. Ker bi lahko pri prijavah (vlogah) in zadevah, povezanih s 53. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov, prišlo do onesnaženja okolja večjega obsega, saj gre tudi za večje posege v prostor, ki bi lahko vplivali na okolje in zdravje ljudi, bo gradbena inšpekcija vse zadeve, ki jih bo leta 2019 prejela na podlagi poizvedb Agencije RS za okolje v zvezi z odločanjem o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz prvega odstavka 53. člena Uredbe o odlagališčih odpadkov, obravnavala prednostno.

Hkrati poudarjamo, da je ta načrt dela gradbene inšpekcije v letu 2019 sestavljen na podlagi in ob upoštevanju zahtev veljavnih predpisov, ki določajo pristojnosti gradbene inšpekcije, potrjenih strateških usmeritvah in prednostnih nalog gradbene inšpekcije za leto 2019, uvajanju nove prostorske in gradbene zakonodaje, predvidene kadrovske zasedbe v letu 2019 in razpoložljivih finančnih sredstev za gradbeno inšpekcijo.

3.1.3 KOORDINIRANE AKCIJE

– **Nadzor nad nedovoljeno gradnjo objektov v zadevah, kjer ni podane pobude (G1):**

Akcija bo usmerjena v nadzor nad gradnjo objektov, kjer ni podane pobude, predvsem v varovanih območjih pa tudi na drugih območjih. Gradbeni inšpektorji bodo z rednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali, ali je bilo za gradnjo oziroma objekt pridobljeno gradbeno dovoljenje. Če bo gradbeni inšpektor ugotovil, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem. Predvideno skupno število nadzorov je 260.

– **Nadzor nad nedovoljeno gradnjo objektov v zadevah, kjer je podana pobuda (G1):**

Akcija bo usmerjena v nadzor nad gradnjo objektov, kjer je podana pobuda, predvsem v varovanih območjih pa tudi na drugih območjih. Gradbeni inšpektorji bodo z izrednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali, ali je bilo za gradnjo oziroma objekt pridobljeno gradbeno dovoljenje. Če bo gradbeni inšpektor ugotovil, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Predvideno skupno število nadzorov je 260.

– **Nadzor nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov (G2):**

Opravljen bo kontrola vgrajevanja konkretnih gradbenih proizvodov v objekt, kontrolirali bomo predvsem opremljenost teh proizvodov z dokazili o ustreznosti.

Predvideno skupno število nadzorov je 120.

– **Nadzor na gradbiščih – nadzor nad delom udeležencev pri graditvi objektov (G2):**

Preverjalo se bo, ali udeleženci pri graditvi objektov izpolnjujejo z zakonom določene obveznosti in pogoje za opravljanje svojega dela (investitor, izvajalec, nadzornik...). V sklopu akcije bo tudi izveden nadzor nad prijavo začetka gradnje, kot to določa Gradbeni zakon, torej ali se gradnja, za katero je predpisana prijava začetka gradnje, izvaja na podlagi popolne prijave in predpisane dokumentacije za izvedbo gradnje. V sklopu akcije bo opravljen tudi nadzor nad označitvijo in zaščito gradbišč na podlagi določb Gradbenega zakona in podzakonskih predpisov, izdanih na njegovi podlagi, med katere spada tudi Pravilnik o gradbiščih.

Predvideno skupno število nadzorov je 360.

– **Nadzor nad uporabo objektov, pri katerih je potekal poostreni nadzor OVD (G3):**

Akcija gradbene inšpekcije IRSOP bo v letu 2019 usmerjena v nadzor nad uporabo objektov, pri katerih je potekal poostreni nadzor okoljevarstvenih dovoljenj (OVD).

V skladu z 82. členom Zakona o varstvu okolja (v nadaljevanju: ZVO-1) je treba za obratovanje naprave ali vsako večjo spremembo v obratovanju pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, če se v napravi izvaja dejavnost, ki povzroča emisije v zrak, vode ali tla, in so zanjo predpisane mejne vrednosti emisij. Naprava je nepremična ali premična tehnološka enota, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenitev okolja, ker v njej poteka proces ali več določenih tehnoloških procesov in na istem kraju drugi z njimi neposredno tehnološko povezani procesi, ki lahko povzročajo obremenitev okolja.

Cilj akcije gradbene inšpekcije je preprečevanje uporabe objektov brez uporabnih dovoljenj, v katerih delujejo tovrstne naprave. Gradbena inšpekcija bo v okviru inšpekcijskega nadzorstva preverila

zlasti, ali so izpolnjeni pogoji za začetek uporabe objekta po zakonu ter ali se objekt uporablja na podlagi uporabnega dovoljenja.

Predvideno skupno število objektov je 102, pri katerih bodo opravljeni vsaj 102 nadzori.

– **Nadzor nad gradnjo, uporabo in izpolnjevanjem bistvene zahteve univerzalne graditve in rabe objektov v javni rabi (G3):**

Akcija bo usmerjena v nadzor nad objekti v javni rabi. Objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem. Akcija bo predvsem usmerjena v tiste objekte, v katerih se zadržuje večje število ljudi (šole, vrtci, bolnišnice, javne ustanove, kopališča ipd.). Cilj akcije je preprečitev uporabe objektov v javni rabi brez uporabnih dovoljenj; zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih zahtev objektov; ugotovitev, ali objekti v javni rabi zagotavljajo dostopnost grajenega okolja; ugotovitev, ali se objekti v javni rabi gradijo in rekonstruirajo tako, da zagotavljajo dostopnost grajenega okolja; ugotovitev, ali se objekti v javni rabi vzdržujejo tako, da zagotavljajo dostopnost grajenega okolja; odprava obstoječih grajenih ovir; preprečitev nastanka novih grajenih ovir. Gradbena inšpekcija bo v okviru inšpekcijskega nadzorstva preverila zlasti, ali so izpolnjeni pogoji za začetek uporabe objektov po zakonu; ali se objekt uporablja na podlagi uporabnega dovoljenja oziroma ali gre za objekt, za katerega se po zakonu šteje, da ima uporabno dovoljenje. Preverjalo se bo tudi, ali so zagotovljeni neovirani dostop, vstop in uporaba objektov v javni rabi (Pravilnik o univerzalni graditvi in uporabi objektov).

Predvideno skupno število nadzorov je 160.

3.1.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Načrt dela neposrednega nadzora je pripravljen na podlagi petih temeljnih meril:

- skupnega števila rednih in izrednih pregledov v letu 2018;
- predvidene kadrovske zasedbe v letu 2019;
- zmanjševanja zaostankov tekočih zadev;
- povečanja finančnih sredstev za izvršilne postopke po drugi osebi;
- uvajanja nove prostorske in gradbene zakonodaje.

Predvideno število inšpekcijskih pregledov v primerjavi s preteklim letom je nespremenjeno.

Nadzora nad posameznimi vrstami objektov številčno ne določimo, opravljen bo glede na intenziteto gradenj v prostoru in glede na določene prednostne naloge pri nadzoru.

Za nadzor na področju graditve objektov je leta 2019 predvidenih 7.000 inšpekcijskih pregledov.

3.1.5 DRUGO DELO

Gradbena inšpekcija vsako leto prejme veliko prijav oziroma vlog, na katere mora po Uredbi o upravnem poslovanju odgovarjati, čedalje več je tudi zahtev za odgovore in pojasnila – poročila Ministrstvu za okolje in prostor, varuhu človekovih pravic, upravni inšpekciji, Komisiji za preprečevanje korupcije in drugim organom ter raznim civilnim pobudam. Zato je za opravljanje nadzora nad izvrševanjem predpisov, kar naj bi bilo temeljna naloga inšpektorjev, čedalje manj razpoložljivega časa. Gradbena inšpekcija bo stremela k temu, da vsem državnim ustanovam odgovarja v določenem roku, ob tem bomo glede na čedalje večji obseg dela in neobvladljivo število prejetih vlog na te skušali odgovoriti v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju.

Glede na v preteklosti ugotovljene potrebe po skupnih akcijah bo gradbena inšpekcija leta 2019 z delovno inšpekcijo organizirala skupni nadzor gradbišč. Sodelovala bo tudi z drugimi inšpektorati pri koordiniranih akcijah, ki jih bosta organizirala Inšpekcijski svet in regijska koordinacija posameznih območnih enot.

Ob predlogih za spremembo predpisov, ki se nanašajo na delo gradbene inšpekcije, bo gradbena inšpekcija tudi leta 2019 aktivno sodelovala s podajanjem pripomb. Obveščali bomo javnost in posamezne osebe o inšpekcijskih ukrepih in delu inšpekcije.

3.2 GEODETSKA INŠPEKCIJA

Delo geodetske inšpekcije opravlja en geodetski inšpektor, ki ima pooblastilo za nadzor na območju celotne Slovenije.

3.2.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti geodetske inšpekcije so določene v zakonih, in sicer Zakonu o geodetski dejavnosti (ZGeoD-1), v Zakonu o evidentiranju nepremičnin (ZEN), v Zakonu o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN in ZMVN-1), v Zakonu o določanju območij ter imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (ZDOIONUS), v Zakonu o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID) ter v podzakonskih aktih.

Temeljna naloga geodetskega inšpektorja je nadzor v zvezi z izpolnjevanjem zakonsko določenih pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu z zakonom za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete. Pri navedenem gre predvsem za opravljanje nadzora nad:

- izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti, ki jo lahko opravlja fizična ali pravna oseba, ki ima v poslovni register Slovenije vpisano geodetsko dejavnost, in ima zavarovano poslovno odgovornost ter na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotovljeno sodelovanje odgovornega geodeta;
- vpisom v imenik geodetskih podjetij;
- izpolnjevanjem pogojev za odgovorne geodete in
- izpolnjevanjem pogojev za geodete (geodetska izkaznica).

Leta 2017 je bila spremenjena prostorska in gradbena zakonodaja, ki je bila 24. oktobra 2017 po rednem postopku sprejeta. Na podlagi določil Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID), ki se je začel uporabljati 1. junija 2018, geodetska inšpekcija nadzira:

- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev pooblaščenih inženirjev geodetske stroke in gospodarskih subjektov, ki opravljajo geodetske storitve.

Poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja geodezije se nanašajo na strokovno področje izvajanja geodetske dejavnosti, ki zajema izvajanje geodetskih nalog v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, geodetsko izmero in naloge v skladu s predpisi o državnem geodetskem referenčnem sistemu, geodetske meritve, povezane s projektiranjem, gradnjo in uporabo objektov, zakoličbo objektov, izdelavo geodetskih načrtov, kontrolnih opazovanj in izdelavo deformacijskih analiz, transformacije podatkov med različnimi državnimi koordinatnimi sistemi ter kartiranje, obdelavo, analizo in interpretacijo prostorskih podatkov.

3.2.2 IZHODIŠČA IN CILJI

V letu 2019 so cilji delovanja geodetske inšpekcije zlasti:

- zagotavljanje večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom;
- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti;
- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev pooblaščenih inženirjev geodetske stroke;
- splošni nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti ter nad izvajanjem geodetskih dejavnosti in geodetskih storitev;
- nadzor nad evidencami nepremičnin;
- zagotavljanje pravilnega evidentiranja stavb in delov stavb ter označevanja ulic in stavb.

Redno bomo opravljali kontrolne preglede s področja geodetske inšpekcije s ciljem splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in geodetskih storitev.

Temeljni cilji dela geodetske inšpekcije so opredeljeni v okviru treh temeljnih nalog, in sicer:

- Geo1 – nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete,
- Geo2 – nadzor nad evidencami nepremičnin,
- Geo3 – zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja preglednica prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na ravni zadev in ključnih dokumentov za geodetsko inšpekcijo.

GEODETSKA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	Ukrepi po ZGeoD-1 (Zakon o geodetski dejavnosti) ter Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID)	Geo1 – geodeti
Nadzor nad evidencami nepremičnin	Ukrepi po ZEN in ZMVN-1 (Zakon o evidentiranju nepremičnin, Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin)	Geo2 – evidence nepremičnin
Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb	Ukrepi po ZDOIONUS (Zakon o določanju območij ter imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb)	Geo3 – označevanje

Šifranti temeljnih nalog, ki so opredeljeni na ravni zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, temeljijo na naslednjih vrstah zadev in pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravno-geodetska zadeva,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Vsa dejanja in postopki geodetske inšpekcije so namenjeni doseganju teh temeljnih ciljev, s tem namenom inšpektor tudi dosledno vodi inšpekcijske in prekrškovne postopke.

3.2.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Leta 2019 bosta opravljeni dve akciji geodetske inšpekcije z namenom ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev in zaščite javnega interesa, in sicer za:

- doseganje cilja večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine in investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom,
- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti.

V nadaljevanju je kratek opis posamezne akcije.

– **USMERJENA AKCIJA GEODETSKE INŠPEKCIJE V ZVEZI Z EVIDENTIRANJEM NEPREMIČNIN:**

Naši cilji so večja pravna varnost lastnikov nepremičnin, večja varnost vlaganj v nepremičnine in investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom:

Cilj je mogoče doseči z vzpostavitvijo natančnih in osveženih evidenc (zemljiški kataster, kataster stavb, register nepremičnin), ki jih vodi Geodetska uprava Republike Slovenije (Gurs). V ta namen bomo obravnavali predlagane in ugotovljene prekrške v zvezi z evidentiranjem stavb ali delov stavb v kataster stavb oziroma register nepremičnin.

Obravnavani bodo predlagani in ugotovljeni prekrški v zvezi z evidentiranjem stavb ali delov stavb v kataster stavb oziroma register nepremičnin.

Predvideno število prekrškovnih postopkov je 50.

– **USMERJENA AKCIJA GEODETSKE INŠPEKCIJE NAD GEODETSKIMI PODJETJI:**

Cilj akcije je zagotavljanje izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti.

Po Zakonu o geodetski dejavnosti geodetski inšpektor nadzoruje zlasti izpolnjevanje pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu s tem zakonom za geodetsko podjetje, odgovornega geodeta in geodeta ter tuje ponudnike. Po ZAID geodetski inšpektor nadzoruje zagotavljanje izpolnjevanja pogojev pooblaščenih inženirjev geodetske stroke in gospodarskih subjektov, ki opravljajo geodetske storitve. Zato bo geodetska inšpekcija leta 2019 izvedla nadzor nad 20 naključno izbranimi podjetji, ki opravljajo geodetsko dejavnost, ter preverila, ali podjetje in v njem zaposleni posamezniki izpolnjujejo pogoje za opravljanje geodetske dejavnosti. Dodatno bo uvedla inšpekcijski nadzor nad vsemi izvajalci geodetskih storitev, zoper katere bo podana prijava.

3.2.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Načrt dela neposrednega nadzora je pripravljen na podlagi skupnega števila rednih in kontrolnih pregledov, pregledov na podlagi prijav in uvedenih prekrškovnih postopkov v letu 2017 ter na podlagi začetka dela novega geodetskega inšpektorja.

Za doseganje cilja splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti ter nad izvajanjem geodetskih dejavnosti in geodetskih storitev bo geodetska inšpekcija leta 2019 izvedla 70 inšpekcijskih pregledov oziroma prekrškovnih postopkov.

Pri oblikovanju načrta nadzora smo upoštevali:

- prejete predloge za uvedbo prekrškovnih postopkov, ki jih je leta 2018 poslal Gurs;
- kadrovsko zasedbo geodetske inšpekcije;
- pričakovan povečani obseg prijav zaradi nepopolnih in nepravilnih podatkov o lastniku, uporabniku, najemniku in upravljavcu nepremičnine, podatkov o legi in obliki, površini, dejanski rabi ter drugih podatkov o nepremičninah, ki se zagotavljajo z vprašalnikom registra nepremičnin.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

GEODETSKA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi oziroma prekrškovni postopki po temeljnih nalogah	
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	20 inšpekcijskih pregledov oziroma prekrškovnih postopkov
Nadzor nad evidencami nepremičnin	50 inšpekcijskih pregledov oziroma prekrškovnih postopkov
Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb	Števila pregledov ni mogoče načrtovati – obravnavane bodo vse prejete pobude.

3.3 STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

Delo na stanovanjski inšpekciji opravlja pet stanovanjskih inšpektorjev, ki imajo pooblastilo za vodenje inšpekcijskih postopkov za območje Slovenije.

3.3.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti stanovanjske inšpekcije so določene v zakonih (Stanovanjski zakon (SZ-1), Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES)) in v podzakonskih aktih.

V Stanovanjskem zakonu določene pristojnosti stanovanjski inšpekciji nalagajo, da skrbi za uresničevanje javnega interesa na stanovanjskem področju, kar pomeni zagotavljanje takšnega stanja v večstanovanjskih stavbah, da je omogočena njihova normalna raba in so zagotovljeni pogoji za učinkovito upravljanje v njih.

V ta namen se bodo izvajali ukrepi zoper etažne lastnike, da zagotovijo vzdrževanje skupnih delov v skladu s standardi za vzdrževanje stanovanjskih stavb in z določanjem začasnega upravnika tam, kjer je ta obvezen. Izvajali se bodo tudi ukrepi zoper posameznega etažnega lastnika, da zagotovi vzdrževanje stanovanja tako, da se prepreči škoda, ki nastaja drugim stanovanjem ali skupnim delom, ali da se najemniku omogoči normalna uporaba stanovanja, kakor tudi prepovedi opravljanja dejavnosti v stanovanjih in prepovedi izvajanja posegov v skupne dele z vgradnjo naprav, če zanje niso izpolnjeni pogoji, določeni v zadevnem zakonu.

Po 153. a členu Stanovanjskega zakona nadzor nad neprofitnimi stanovanjskimi organizacijami izvaja stanovanjska inšpekcija. Poslovanje neprofitnih organizacij je urejeno s 151. do 153. členom Stanovanjskega zakona in Pravilnikom o posebnih pogojih delovanja neprofitnih stanovanjskih organizacij. Stanovanjska inšpekcija bo opravila nadzor v zvezi z vsemi pobudami, ki jih bo prejela glede poslovanja neprofitnih stanovanjskih organizacij z vidika izvajanja stanovanjskih predpisov, koordiniranih nadzorov pa glede na to, da so bile leta 2016 pregledane vse neprofitne stanovanjske organizacije, leta 2019 ne načrtujemo.

Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES; Uradni list RS, št. 18/04) je začel veljati 1. avgusta 2004. Namen zakona je zavarovanje kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pred tveganji investitorjeve finančne nesposobnosti, ko ta še pred končanjem gradnje to začne prodajati, pri čemer se kupci zavežejo del kupnine plačati še pred izročitvijo predmeta prodaje. Inšpekcijski nadzor je usmerjen v ugotavljanje, ali prodajalci pri prodaji stanovanjskih stavb in stanovanj potrošnikom ravna v skladu z določbami o prodaji, ki so urejene v drugem poglavju navedenega zakona. Če prodajalec sklepa prodajne pogodbe oziroma oglašuje prodajo v nasprotju z določbami navedenega zakona, mu bo stanovanjski inšpektor glede na način kršitve prepovedal sklepanje prodajnih pogodb ali oglaševanje oziroma odredil ukrepe, ki jih mora opraviti za odpravo kršitev. Leta 2019 načrtujemo ponovno izvedbo koordinirano usmerjene akcije na podlagi Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb, saj se je akcija v letu 2018 izkazala kot uspešna.

3.3.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Cilji na področju stanovanjskih zadev v letu 2019 so:

- zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov v večstanovanjskih stavbah;
- zagotavljanje popravil in odprava napak v posameznih delih večstanovanjskih stavb;
- prepoved opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanje posegov v skupne dele z vgradnjo naprav, če zanje niso izpolnjeni vsi pogoji;
- nadzor upravnikov;
- nadzor poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem;
- nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij;
- nadzor etažnih lastnikov in najemnikov;
- nadzor nad normalno uporabo najemnih stanovanj.

Stanovanjski inšpektor je tudi prekrškovni organ, ki vodi prekrškovni postopek v skladu z Zakonom o prekrških. Tudi v tem letu bomo posebno pozornost namenili kršitvam stanovanjskega zakona, ki so opredeljene kot prekršek, in izrekli primerne sankcije.

Stanovanjska inšpekcija pri svojem delu zaznava več pobud za ukrepanje, ki se nanašajo na opuščanje vzdrževanja skupnih delov (kar se kaže na stavbi, na primer zamakanje na skupnih delih, krušenje ometa, slabo stanje dimniških obrob), opuščanje vzdrževanja v posameznih delih (kar se kaže predvsem kot zamakanje pri individualnih inštalacijah, na primer nevzdrževani talni sifoni v kopalnici, zamašeni ali poškodovani odtoki padavinske vode), nestrokovne oziroma samovoljne posege posameznih lastnikov na skupne dele brez ustreznih soglasij (na primer nameščanje individualnih naprav, poškodovanje zračnikov ali skupnih instalacij) ter na pritožbe nad delom upravnika (na primer primopredaja dokumentacije ob zamenjavi upravnika, neupravičena uporaba sredstev rezervnega sklada, onemogočanje vpogleda v dokumentacijo, neplačevanje stroškov obratovanja dobaviteljem). Velik delež pobud za ukrepanje se nanaša na zadeve, ki niso v pristojnosti stanovanjske inšpekcije (na primer reklamacije ob primopredaji kupljenega stanovanja po ZVKSES) in izhajajo bodisi iz neznanja etažnih lastnikov bodisi upravnikov in pomenijo nerealna pričakovanja za ukrepanje inšpekcije.

Kot v preteklih letih spet ugotavljamo, da možnosti za povečano učinkovitost dela stanovanjske inšpekcije vidimo predvsem v spremembi in dopolnitvi Stanovanjskega zakona, ki bi jasneje določal in urejal pristojnost in ukrepanje, kar pomeni prispevek k učinkovitejšemu delu. Zato prav v spremembi zakonodaje na tem področju vidimo velike možnosti za učinkovitejše delo. Na stanovanjskem področju

trenutno poteka sprememba zakonodaje, pri kateri bomo tudi leta 2019 aktivno sodelovali s podajanjem pripomb.

Opozoriti je treba še na problematiko v zvezi s čedalje številnejšimi vlogami, na katere je treba odgovarjati, čeprav že vsebina teh izkazuje, da ni podlage za vodenje inšpekcijskega postopka. Posledično nezadovoljstvo prijaviteljev oziroma pobudnikov zaradi neuvedenih postopkov za stanovanjsko inšpekcijo pomeni dodatno pojasnjevanje pristojnosti inšpekcije in razlogov, zakaj se postopki niso uvedli, kar posledično onemogoča učinkovito izvajanje inšpekcijskega nadzora. V zvezi s tem so na spletni strani objavljeni tipični odgovori na stanovanjskem področju:

http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/stanovanja/pogosta_vprasanja_in_odgovori/

Stanovanjska inšpekcija s ciljem preventivnega ukrepanja odgovarja na vsa pisna vprašanja posameznikov, podjetij in institucij, prek medijev obvešča zainteresirano javnost o ugotovljenih nepravilnostih in posledicah kršitev zakona ter na druge načine deluje v smislu ozaveščanja javnosti. Za vsako prispelo pobudo mora stanovanjska inšpekcija proučiti, ali obstajajo takšne okoliščine za uvedbo postopka ali ne, ter na prispele dopise v skladu z 17. členom Uredbe o upravnem poslovanju tudi odgovoriti, kar pomeni veliko razpoložljivega časa za delo. Inšpektorji namreč dobijo veliko dopisov, ki se nanašajo na odnose med etažnimi lastniki in/ali upravnikom (na primer kršitve hišnega reda, spori med etažnimi lastniki in/ali upravnikom, prilaščanje skupnih prostorov, pristojnosti nadzornih odborov, obratovanje stavbe, spreminjanje rabe skupnih prostorov brez ustreznih soglasij, neurejena etažna lastnina, reklamacije izvedenih del po pogodbi, kršitve pogodbe o upravljanju stavbe), ki sorazmerno močno obremenjuje delo stanovanjske inšpekcije, ta pa ni pristojna za urejanje teh zadev.

Del delovnih obveznosti vsakega stanovanjskega inšpektorja je tudi delo s strankami, ki običajno presega le obveščanje strank in terensko delo, ki se izvaja na območju Republike Slovenije.

Osnovni cilji dela stanovanjske inšpekcije so opredeljeni v okviru sedmih temeljnih nalog, in sicer:

- S1 – zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb,
- S2 – nadzorovanje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele,
- S3 – učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov,
- S4 – nadzor poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter nadzor zavarovanja plačil kupnine,
- S5 – nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij,
- S6 – nadzor etažnih lastnikov in najemnikov,
- S7 – najemna stanovanja.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na ravni zadev in ključnih dokumentov za stanovanjsko inšpekcijo.

Šifranti temeljnih nalog, ki so opredeljeni na ravni zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, temeljijo na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravno – stanovanjska zadeva,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Vsa dejanja in postopki stanovanjske inšpekcije so namenjeni doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA		Šifrant, ki opredeljuje temeljno nalogo
Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	Vzdrževanje skupnih delov – 125. člen SZ-1	S1 – vzdrževanje
	Popravila v lastnem stanovanju – 126. člen SZ-1	
	Vzdrževanje skupnih in posameznih delov stavbe	
Nadzor opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	Opravljanje dejavnosti – 14. in 129. člen SZ-1	S2 – dejavnosti in skupni deli
	Odstranitev naprav in posegi v skupne dele – 15. in 126. a člen SZ-1	
Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov	Začasna določitev upravnika – 128. člen SZ-1	S3 – upravljanje
	Prekrškovni nadzor upravnikov – 171. člen SZ-1 Vse v zvezi s poslovanjem upravnika (sklic zbora, zapisnik zbora, vpogled v listine, izvedba primopredaje, zbiranje ponudb IPD.)	
Nadzor poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pri prodaji posameznim kupcem in nadzor zavarovanja plačil kupnine	Prepoved sklepanja prodajnih pogodb in oglaševanja, 5. člen, 12. člen oziroma 13.–94. člen ZVKSES	S4 – varstvo kupcev stanovanj
	Prekrškovni nadzor investitorjev oziroma vmesnih kupcev – 96. člen ZVKSES	
Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij	Nadzor nad poslovanjem neprofitnih stanovanjskih organizacij – 153. a člen SZ-1	S5 – neprofitne organizacije
Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov	Prekrškovni nadzor etažnih lastnikov – 168., 169. in 170. člen SZ-1	S6 – etažni lastniki in najemniki
	Prekrškovni nadzor najemnikov – 172. člen SZ-1	
Najemna stanovanja	Vzdrževanje najemnih stanovanj – 93. člen SZ-1	S7 – najemna stanovanja

3.3.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Akcija nadzora v zvezi z obveznimi rednimi pregledi dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah:

Inšpekcijski postopki v teh zadevah bodo temeljili na podatkih dnevnoinformativnega biltena centra za obveščanje Uprave RS za zaščito in reševanje, ki zajema podatke o nujnih intervencijah na dvigalih. Akcija bo potekala na območju Slovenije v 20 zadevah.

Koordinirana akcija nadzora nad upravniki:

Akcija bo usmerjena v nadzor nad upravniki. Izveden bo nadzor nad 25 naključno izbranimi upravniki večstanovanjskih objektov po Sloveniji.

Nadzor bo usmerjen v obveznosti upravnika, kot jih določa SZ-1:

- ali skliče in izvede zbor lastnikov v skladu s tretjim odstavkom 36. člena SZ-1;
- ali sestavi zapisnik zbora v skladu z 38. členom SZ-1;
- ali poda letno poročilo o upravljanju objekta v skladu s 6. točko 50. člena SZ-1.

Koordinirana akcija nad poslovanjem prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb:

Akcija bo izvedena na podlagi Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (v nadaljevanju ZVKSES). Izveden bo nadzor nad poslovanjem prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pri prodaji posameznim kupcem.

Z namenom zaščititi končne kupce pred tveganjem, da investitor oziroma vmesni kupec zaradi stečaja, plačilne nesposobnosti ali drugih razlogov ne bi izpolnil vseh obveznosti do končnih kupcev oziroma ne bi bil sposoben končnim kupcem vrniti plačanih obrokov kupnine v primeru razveze prodajnih pogodb, v skladu z prvim odstavkom 94. člena Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb inšpekcijski nadzor nad tem, ali prodajalci pri prodaji enostanovanjskih stavb in stanovanj potrošnikom ravnavajo v skladu z določbami ZVKSES, opravljajo inšpektorji stanovanjske inšpekcije. Stanovanjska inšpekcija lahko ukrepa, če obstajajo utemeljeni razlogi za uvedbo postopka po uradni dolžnosti, in po potrebi ukrepa na podlagi 94. člena ZVKSES. Ob ugotovljenih nepravilnostih po uradni dolžnosti lahko inšpektor uvede tudi prekrškovni postopek za prekrške, kot je to opredeljeno v 96. členu ZVKSES.

Akcija bo potekala na območju celotne Republike Slovenije v 25 zadevah (predlagan je nadzor glede desetih večjih stavb, kjer je po SZ-1 obvezen upravnik, in 15 manjših objektov, saj smo zaznali težave, ko investitorji prodajajo manjše objekte).

3.3.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Za uresničitev teh ciljev glede na načrtovano kadrovske zasedbo stanovanjske inšpekcije v letu 2019 načrtujemo 200 inšpekcijskih pregledov.

Načrtovano število pregledov: 200

Pri oblikovanju načrta nadzora po posameznih temeljnih nalogah pri stanovanjski inšpekciji smo upoštevali:

- prejete pobude za ukrepanje v letu 2018;
- načrtovane koordinirane akcije v letu 2019 in že izvedene koordinirane akcije v preteklih letih;
- kadrovske zasedbe stanovanjske inšpekcije v letu 2019.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi po temeljnih nalogah	
S1 – zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	120 inšpekcijskih pregledov
S2 – nadzor opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	10 inšpekcijskih pregledov
S3 – učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov	35 inšpekcijskih pregledov
S4 – nadzor poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pri prodaji posameznim kupcem in nadzor zavarovanja plačil kupnine	25 inšpekcijskih pregledov
S5 – nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij	Števila pregledov ni mogoče načrtovati – leta 2016 so bile pregledane vse neprofitne stanovanjske organizacije
S6 – nadzor etažnih lastnikov in najemnikov	10 inšpekcijskih pregledov
S7 – najemna stanovanja	Števila pregledov ni mogoče načrtovati

4 INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO

Inšpekcija za okolje in naravo (ION) opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov na naslednjih delovnih področjih:

- ravnanje z odpadki in čezmejno pošiljanje odpadkov;
- urejanje voda, vodnega režima in gospodarjenje z vodami;
- industrijsko onesnaževanje in tveganje za okolje;
- varstvo in ohranjanje narave;
- kakovost zraka;
- uporaba kemikalij in gensko spremenjenih organizmov;
- hrup;
- elektromagnetno sevanje in svetlobno onesnaževanje.

4.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

ION izvaja inšpekcijski nadzor nad naslednjimi krovnimi zakoni in na njihovi podlagi izdanimi predpisi:

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) (Uradni list RS, št. 41/04, z vsemi spremembami);
- Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02, z vsemi spremembami);
- Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Uradni list RS, št. 56/99, z vsemi spremembami);
- Zakon o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO) (Uradni list RS, št. 67/02, z vsemi spremembami);
- Zakon o varstvu podzemnih vod (ZVPJ) (Uradni list RS, št. 2/04);
- Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1) (Uradni list RS, 52/10, z vsemi spremembami);
- Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (ZRPSJ) (Uradni list RS, št. 57/96, z vsemi spremembami);
- Zakon o planinskih poteh (ZPlanP) (Uradni list RS, št. 61/07);
- Zakon o dimnikarskih storitvah (Uradni list RS, št. 68/16);
- Zakon o interventnih ukrepih pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in odpadnimi nagrobnimi svečami (Uradni list RS, št. 84/18);
- podzakonski akti, izdani na podlagi zgoraj navedenih zakonov.

4.1.1 ZAKON O VARSTVU OKOLJA

Nadzor na področju okolja se bo izvajal z rednimi inšpekcijskimi pregledi na podlagi aplikacije PLAN, ki izdelava načrt dela za posamezno leto na ravni inšpekcije in posameznega inšpektorja. V ta namen so bili nadzorovani onesnaževalci razporejeni v tri kategorije. Cilj v letu 2019 je izvedba načrta dela v celoti in pri odkrivanju novih inšpekcijskih zavezancev dodatna vključitev novih zavezancev v sistem nadzora.

Posebna pozornost bo namenjena nadzoru ravnanja z odpadno embalažo in nadzoru večjih zavezancev ravnanja z odpadki, kot so predelovalci, odstranjevalci in zbiralci odpadkov.

4.1.2 ZAKON O VODAH

Z namenom vzpostavitve učinkovitejšega sistema nadzora na področju voda bomo v letu 2019 začeli izvajati analize dela ION na posameznih podpodročjih nadzora voda. Kot pilotni projekt bomo razvili tudi kontrolni seznam za inšpekcijski nadzor rabe voda in jo preizkusili v nadzorih. S tem orodjem si prizadevamo poenotiti kakovost dela na posameznem področju del v celotni RS.

Upoštevali bomo tudi usmeritve inšpekcijskega nadzora vodnih teles v slabem stanju oziroma vodnih teles, za katera se predvideva, da cilji ne bodo doseženi, ki bodo pripravljene na podlagi Načrta upravljanja voda na vodnem območju Donave in na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016–2021 ter Programa ukrepov upravljanja.¹

¹ Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave in na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje

4.1.3 ZAKON O OHRANJANJU NARAVE

Izvajanje nadzora na področju varstva narave je zelo raznovrstno in zahtevno, njegov obseg pa se iz leta v leto povečuje. Nadzor se izvaja na podlagi treh temeljnih zakonov, Zakona o ohranjanju narave, Zakona o varstvu podzemnih jam in Zakona o planinskih poteh, ter številnih podzakonskih predpisov. Kadrovske omejitve ne dopuščajo, da bi lahko tudi na tem področju izvajali načrtovani nadzor na način in v obliki kakor na drugih področjih. Ne glede na to skušamo s sistematičnimi in vnaprej načrtovanimi akcijami organizirano nadzirati to področje. Kljub temu glavnina dela še vedno temelji na obravnavi prijav. V okviru projekta mreže IMPEL bo inšpekcija tudi v letu 2019 sodelovala pri projektu načrtovanja nadzora na področju narave, že zdaj pa pri pripravi akcij nadzora upošteva usmeritve za nadzore iz Programa upravljanja območij Natura 2000 (PUN) za obdobje 2015–2020.² V letu 2019 smo v program dela uvrstili tudi del nadzora v skladu s PUN. V prvi polovici leta se bo izvedlo tudi izobraževanje za ključne deležnike, ki sodelujejo pri nadzoru v skladu z ZON (MOP, ARSO, ZRSVN, predstavniki naravovarstvenih nadzornikov).

4.1.4 ZAKON O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH

Zakon ureja ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi (v nadaljevanju: GSO) in določa ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje možnih škodljivih vplivov na okolje, zlasti glede ohranjanja biotske raznovrstnosti. Določa tudi ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na zdravje ljudi, ki bi lahko bili posledica dela z GSO v zaprtih sistemih, namernega sproščanja GSO v okolje ali dajanja GSO ali izdelkov, ki vsebujejo GSO ali so sestavljeni iz njih ali njihovih kombinacij, na trg.

Namen izvajanja nadzora na področju ravnanja z GSO je zagotoviti izvajanje zahtev iz zakonodaje in tako prispevati k doseganju ciljev, določenih v zakonu.

Za potrebe izvajanja inšpekcijskega nadzora sta se v preteklih letih strokovno usposobili dve inšpektorici, ki poleg nalog inšpekcijskega nadzora zaprtih sistemov izvajata tudi dela in naloge inšpekcijskega nadzora predpisov s področja varstva okolja (ZVO-1), urejanja voda (ZV-1) in ohranjanja narave (ZON). Na območju Slovenije je v register GSO vpisanih 77 zaprtih sistemov, od katerih v 18 sistemih izvajajo delo v varnostnem razredu 2, v preostalih 59 pa delo v varnostnem razredu 1. Inšpekcijski nadzor nad delom z GSO v zaprtih sistemih je zastavljen tako, da se na tri do pet let opravi redni inšpekcijski pregled vsakega zavezanca glede na uvrstitev v varnostni razred.

Leta 2019 bo inšpekcijski nadzor obsegal preverjanje izvajanja zadrževalnih in drugih varnostnih ukrepov ter ugotavljanje morebitnih nepravilnosti glede uvrstitve dela v varnostni razred.

4.1.5 ZAKON O DIMNIKARSKIH STORITVAH

Zakon o dimnikarskih storitvah, katerega večina določb se je začela uporabljati 1. januarja 2017, je sistemsko uredil način izvajanja dimnikarskih storitev in plačilo zanje, pogoje in postopke za pridobitev licenc in dovoljenj za opravljanje dimnikarskih storitev, posebej je opredelil naloge dimnikarske družbe in dimnikarja ter obveznosti uporabnika. V Sloveniji tako prehajamo s koncesijskega na licenčni sistem opravljanja dimnikarskih storitev, ki uporabniku dimnikarskih storitev omogoča prosto izbiro dimnikarske družbe, hkrati pa mu nalaga obveznost, da omogoči izvajanje dimnikarskih storitev v predpisanih rokih.

Ustrezno stanje malih kurilnih naprav, ki pripomore k zmanjšanju onesnaževanja okolja in manjši porabi goriv ter je bistvenega pomena tudi za zagotavljanje požarne varnosti ter varovanje zdravja in

2016–2021 in Program ukrepov upravljanja
(http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/voda/nacrt_upravljanja_voda/#c18222).

² Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020
(<http://www.natura2000.si/index.php?id=330>).

premoženja uporabnikov kurilnih naprav in drugih, se zagotavlja z izvajanjem vseh predpisanih dimnikarskih storitev, ki jih opravljajo dimnikarske družbe oziroma pri njih zaposleni dimnikarji. 11. januarja 2018 je začela veljati Uredba o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah (Uradni list RS, št. 77/17, v nadaljevanju uredba), ki podrobneje določa vsebino in način izvajanja dimnikarske stroke, roke zanje in obrazce zapisnika, inšpektorjem pa daje podlago za učinkovit nadzor in izrekanje ukrepov.

Inšpektorji za okolje bodo izvajali nadzor pri dimnikarskih družbah in uporabnikih dimnikarskih storitev ter ugotavljali, ali se način izvajanja dimnikarskih storitev, naloge dimnikarske družbe in dimnikarja, obveznosti uporabnika dimnikarskih storitev ter druge zadeve, povezane z dimnikarskimi storitvami, izvajajo, kot to določajo Zakon o dimnikarskih storitvah in na njegovi podlagi izdani predpisi.

Inšpektorji za okolje bodo pri nadzoru dimnikarskih družb preverjali izpolnjevanje obveznosti dimnikarskih družb in pri njih zaposlenih dimnikarjev pri izvajanju dimnikarskih storitev, in sicer:

1. vpisovanje vseh podatkov v evidenco iz 21. člena ZdimS (vse opravljene dimnikarske storitve na malih kurilnih napravah in ugotovljene pomanjkljivosti na njih ipd.);
2. zagotavljanje preverjanja ustreznosti lesnega goriva pri izvajanju rednega pregleda in prvih meritvah emisij snovi iz malih kurilnih naprav na trdno gorivo (prilogi 3 in 5 uredbe, 36. člen uredbe);
3. izpolnjevanje obveznosti v skladu s 15. členom ZdimS ob ugotovljenih pomanjkljivostih;
4. izpolnjevanje pogojev iz 2. alineje tretjega odstavka 7. člena ZdimS (dimnikarska družba mora imeti merilno opremo za merjenje emisij snovi in toplotnih izgub z dimnimi plini na malih kurilnih napravah (tudi na trdno gorivo), ki je izdelana po standardu SIST EN 50379, in drugo merilno opremo za merjenje vseh predpisanih parametrov iz 29. člena ZdimS: dimno števila, oljni derivati za tekoča goriva, vsebnosti vode v gorivu ipd.);
5. izvedbo meritev emisij snovi: merjenje in vrednotenje emisijskih parametrov (29. člen uredbe).

4.1.6 ZAKON O INTERVENTNIH UKREPIH PRI RAVNANJU S KOMUNALNO ODPADNO EMBALAŽO IN ODPADNIMI NAGROBNIMI SVEČAMI

Inšpektorji za okolje bodo v začetku leta 2019 opravili inšpekcijske preglede pri vseh izvajalcih javne službe zbiranja komunalnih odpadkov v zvezi s komunalno odpadno embalažo. Glede na prejete pozive izvajalcev javne službe zbiranja komunalnih odpadkov in upravljavcev pokopališč se bodo izvedli še dodatni pregledi v zvezi z odpadnimi nagrobnimi svečami.

Če bo minister sprejel sklep, da se interventni ukrepi po ZIURKOE ponovijo, bo inšpekcija ponovila preglede pri izvajalcih javne službe zbiranja komunalnih odpadkov in upravljavcih pokopališč.

4.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Za leto 2019 si je ION zastavila naslednje cilje:

- zagotoviti usklajenost delovanja 1445 zavezancev, vključenih v letni načrt dela, z izdanimi okoljevarstvenimi dovoljenji;
- izvajati nadzor nad pošiljanjem odpadkov in preprečiti nezakonite pošiljke odpadkov iz Slovenije ali v Slovenijo in čez območje Slovenije;
- zagotoviti odgovorno ravnanje z mešano komunalno odpadno embalažo;
- zagotoviti, da bodo zavezanci poročali ARSO v zvezi z vzdrževanjem in namestitvijo nepremične opreme za hlajenje in klimatizacijo ter toplotnih črpalk;
- na področju Krasa zagotoviti skladnost zavezancev zlasti na področju emisij nitratov, ki so ogrožajoč dejavnik za populacije človeške ribice;

-
- zagotoviti skladnost največjih zavezancev za rabo vode z zahtevami na področju na tem področju;
 - preveriti stanje izvajanja zakonodaje na področju rabe vode za proizvodnjo pijač in hkrati zagotoviti skladnost pomembnega deleža zavezancev za rabo vode za proizvodnjo pijač;
 - v celoti izvedeni nadzor obratov večjega tveganja za okolje (SEVESO), zavezancev za ravnanje z odpadki ter naprav, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (IED-zavezanci), določen v Programu dela 2017–2019;
 - povečati aktivnosti na področju ravnanja z odpadki;
 - preventivno delovanje, predvsem s spletnim informiranjem in odzivnostjo na vprašanja in pobude novinarjev in strank.

4.3 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI

Načrtovanje rednega nadzora

Zakonodaja določa zelo široko področje dela ION, kar pomeni tudi izjemno veliko število zavezancev. Zaradi premajhnega števila inšpektorjev za okolje je temeljno izhodišče načrta dela zagotoviti sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja okolja.

V procesu načrtovanja se določijo:

- področja nadzora inšpekcije;
- zavezanci;
- prednostna področja nadzora (nadzor, nad katerim področjem in/ali katerimi zavezanci je pomembnejši glede na tveganje za okolje) in
- namen načrtovanega nadzora (zagotavljanje skladnosti zavezancev, ocena skladnosti na določenem področju, ocena učinkovitosti zakonodajnih rešitev, zakonsko določene obveznosti nadzora ipd.).

Pri izbiri področja nadzora se upoštevajo zlasti:

- vpliv dejavnosti na okolje;
- zaveze za doseganje skladnosti z evropskim pravnim redom, ki jo mora zagotavljati Slovenija;
- cilje nacionalnih strategij, akcijskih načrtov, operativnih programov itd.;
- zaznani obseg kršitev na posameznih področjih;
- ugotovitve spremljanja ter
- analize obremenitev in vplivov na okolje.

Pri načrtovanju se določi tudi najučinkovitejši način izvedbe nadzora glede na zastavljeni cilj. Praviloma se zavezanci, ki pomenijo večje tveganje za okolje, uvrstijo v redni nadzor in se glede na tveganje pregledujejo v krajših ali daljših obdobjih. Lahko se načrtujejo tudi akcije nadzora, če so širše zaznane neskladnosti na posameznih področjih ali za zagotovitev celovitega pregleda na posameznem področju nadzora.

Večina predpisov ne določa obvezne redne letne periodike inšpekcijskega nadzora, vendar dosedanja praksa kaže na pozitivne učinke take oblike dela. Izjema pri tem so obrati večjega in manjšega tveganja za okolje ter naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega, pri katerih je redni inšpekcijski nadzor že določen v Zakonu o varstvu okolja.

V ta namen smo izdelana merila za razvrstitev onesnaževalcev razporedili v tri kategorije (prioritete) glede vpliva njihove dejavnosti na okolje. Metodologijo smo razvijali nekaj let in sproti spremljali učinke ter po potrebi izvedli popravke.

I. prioriteta: redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat na leto.

II. prioriteta: redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat na dve leti.

III. prioriteta: redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede na tri do pet let.

Področja dela ION

V preglednici so naštet delovna področja inšpekcije.

A KAKOVOST ZRAKA
A2 Nadzor kakovosti tekočih goriv in izvajanja ukrepov pospeševanja uporabe biogoriv
A3 Nadzor emisij hlapnih organskih snovi iz naprav, ki uporabljajo organska topila
A4 Drugo
B RAVNANJE Z ODPADKI
B1 Nadzor nad ravnanjem z odpadki (povzročitelji, zbiralci, predelovalci, odstranjevalci ipd.)
B2 Nadzor nad odlaganjem odpadkov na komunalnih in industrijskih odlagališčih
B3 Nadzor nad sežiganjem in sosežigom odpadkov
B4 Nadzor nad ravnanjem z odpadki in emisijami snovi v zrak iz proizvodnje titanovega dioksida
B5 Nadzor nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov
B6 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi olji
B7 Nadzor nad ravnanjem in odstranjevanjem PCB/PCT
B8 Nadzor nad ravnanjem z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi
B9 Nadzor nad ravnanjem z odpadno električno in elektronsko opremo
B10 Nadzor nad ravnanjem z embalažo in odpadno embalažo
B11 Nadzor nad ravnanjem z materiali, ki vsebujejo azbest, in njihovim odstranjevanjem
B12 Nadzor nad ravnanjem z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih
B13 Nadzor nad obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadkov
B14 Nadzor nad ravnanjem z organskimi kuhinjskimi odpadki
B15 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi
B16 Nadzor nad ravnanjem (predelavo) biološko razgradljivih odpadkov v kompost
B17 Nadzor nad vnosom nevarnih snovi in gnojil v tla
B18 Nadzor nad ravnanjem z odpadki iz zdravstvene dejavnosti in z odpadnimi zdravili
B19 Nadzor nad ravnanjem z izrabljenimi motornimi vozili
B20 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi gumami
B21 Nadzor nad ravnanjem z ladijskimi odpadki
B22 Nadzor nad ravnanjem z rudarskimi odpadki
B23 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi fitofarmacevtskimi sredstvi
B24 Nadzor nad predelavo nenevarnih odpadkov v trdno gorivo
B25 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi nagrobnimi svečami
C VODE
C Kakovost voda, emisije snovi v vode
C1 Nadzor zavezancev s tehnološkimi odpadnimi vodami
C2 Nadzor zavezancev z biorazgradljivimi odpadnimi vodami (KČN > 2000PE, drugi tehnološki objekti)
C3 Nadzor onesnaževanja podzemne vode (z odvajanjem odpadne vode, uporaba fitofarmacevtskih sredstev in nad skladiščenjem tekočih nevarnih snovi)

C4 Nadzor vodovarstvenih območij vodonosnikov
C5 Drugo
D Urejanje voda in gospodarjenje z njimi
D1 Nadzor posegov na vodno in priobalno zemljišče ter varstvo voda
D2 Nadzor vodnih pravic (vodnih dovoljenj in koncesij) večjih uporabnikov vode
D3 Nadzor vodnogospodarskih objektov
D4 Drug nadzor po Zakonu o vodah
E VARSTVO NARAVE
E1 Biotska raznovrstnost
E1.1 CITES (trgovanje, gojitev, posedovanje, označevanje)
E1.2 Zadrževanje v ujetništvu (bivalne razmere, živalski vrt, zatočišče, označevanje)
E2 Varstvo naravnih vrednot
E2.1 Varovana območja (Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote, glive)
E2.2 Minerali in fosili
E2.3 Jame
E3 Vožnja v naravnem okolju
E3.1 Vožnja z motornimi vozili
F KEMIKALE IN GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI
F1 Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč
F2 Nadzor nad ravnanjem z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtih sistemih
G INDUSTRIJSKO ONESNAŽEVANJE IN TVEGANJA
G1 Nadzor zavezancev, ki morajo imeti okoljevarstveno dovoljenje po 68. členu ZVO-1 (IPPC)
G2 Nadzor zavezancev, ki trgujejo z emisijskimi kuponi
G3 Nadzor nad obrati tveganja za okolje
G4 Nadzor emisij snovi v zrak iz nepremičnih virov, ki niso zajeti v F1
G5 Nadzor nad emisijami iz kurilnih naprav
G6 Drugo
H HRUP
H1 Nadzor obremenjevanja s hrupom
I ELEKTROMAGNETNA SEVANJA
I1 Nadzor elektromagnetnega sevanja (EMS)
J SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE
J1 Nadzor svetlobnega onesnaževanja

Načrtovanje nadzora SEVESO, odpadkov, IED-zavezancev

Politika varstva okolja, ki jo opredeljuje Zakon o varstvu okolja, je usmerjena v zagotavljanje trajnostnega razvoja. Za doseg cilja politike varstva okolja mora biti poudarek inšpekcijskega nadzora na preprečevanju in zmanjševanju onesnaževanja pri viru, na smotrni rabi naravnih virov in ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Izhodišče za načrtovanje inšpekcijskih pregledov je okoljski inšpekcijski načrt. Pravna podlaga za izdelavo okoljskega inšpekcijskega načrta za nadzor IED-zavezancev sta 23. člen Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah (direktiva IED) ter 156. a člen Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13).

Temelj načrta je opredelitev dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega. Na podlagi teh podatkov lahko inšpekcijski organ izvede oceno tveganja naprav, ki se upoštevajo pri določanju prednostnih nalog v inšpekcijskem nadzoru. Načrt mora zajeti vse obrate na državni,

regionalni in lokalni ravni ter se redno pregleduje in po potrebi posodablja. Vključevati mora postopke za pripravo programov za redne in izredne inšpekcijske preglede. Redni pregledi bodo temeljili na sistematičnem ocenjevanju okoljskih tveganj. Glede na oceno okoljskih tveganj bo določena pogostost inšpekcijskih pregledov, pri čemer razmik med pregledoma na kraju samem ne sme presegati enega leta za najnevarnejše naprave in treh let za najmanj nevarne naprave.

Splošna ocena pomembnih okoljskih vprašanj

Pomembna okoljska vprašanja je treba opredeliti in ugotoviti stanje na posameznih področjih varstva okolja.

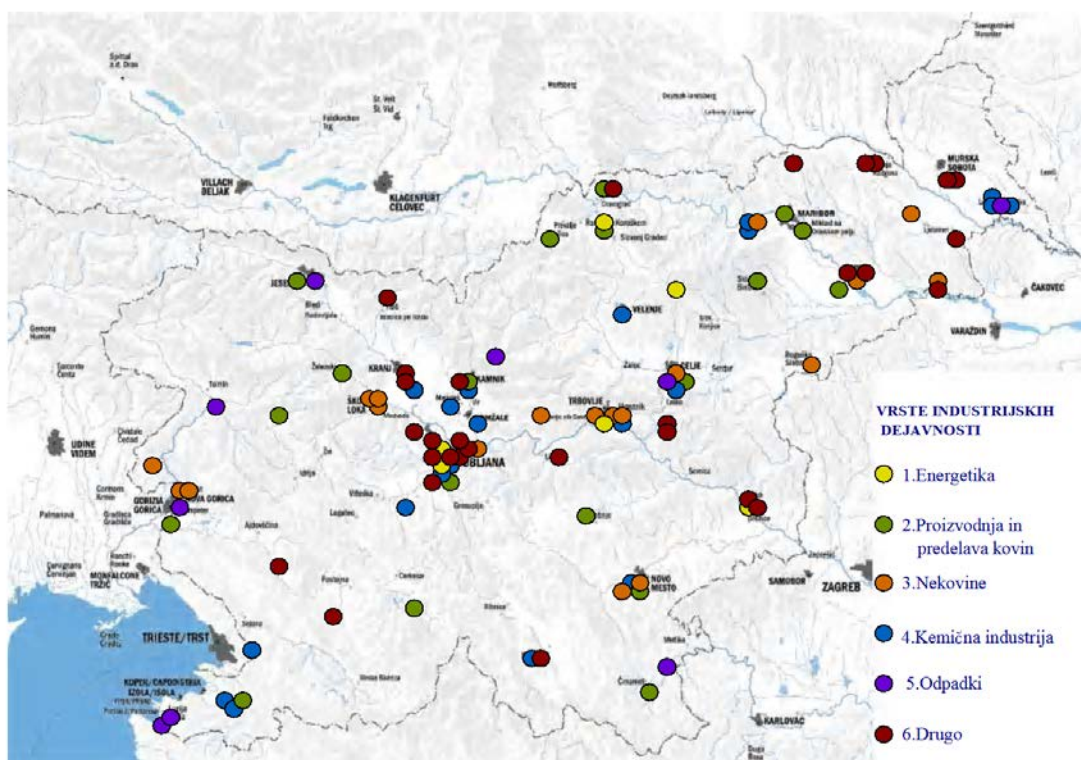
Pomembnejše naloge varstva okolja so predvsem:

- preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja;
- ohranjanje in izboljševanje kakovosti okolja;
- trajnostna raba naravnih virov;
- zmanjšanje rabe energije in večja uporaba obnovljivih virov energije;
- odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnovesja in ponovno vzpostavljanje njegovih regeneracijskih sposobnosti;
- povečevanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje ter opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi.

Za doseganje prej navedenih ciljev je treba na državni in lokalni ravni:

- spodbujati proizvodnjo in porabo, ki prispevata k zmanjšanju obremenjevanja okolja;
- spodbujati razvoj in uporabo tehnologij, ki preprečujeta, odpravljata ali zmanjšujeta obremenjevanje okolja in rabo naravnih virov, ter dosledno uveljaviti načelo »onesnaževalec plača«;
- izvesti presojo stanja okolja in vplivov na okolje;
- vključiti sodelovanje javnosti.

Načrt dela ION zajema vso Slovenijo.

Naprave, ki lahko povzročijo onesnaževanje večjega obsega. Vir: MOP.

4.3.1 REGISTER OBRATOV, KI JIH ZAJEMA OKOLJSKI NAČRT NADZORA OBRATOV IED

Vzpostavljen je register zavezancev IPPC: <http://okolje.arso.gov.si/ippc/vsebine/ippc-register>.

Dejavnosti industrije po direktivi IED so:

1. Energetika

- 1.1 Izgorevanje goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 50 MW ali več.
- 1.2 Rafiniranje nafte in plina.
- 1.3 Proizvodnja koksa.
- 1.4 Uplinjanje ali utekočinjanje:
 - (a) premoga;
 - (b) drugih goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 20 MW ali več.

2. Proizvodnja in predelava kovin

- 2.1 Praženje ali sintranje kovinskih rud (vključno s sulfidnimi rudami).
- 2.2 Proizvodnja surovega železa ali jekla (primarno in sekundarno taljenje), vključno z neprekinjenim litjem, z zmogljivostjo nad 2,5 tone na uro.
- 2.3 Predelava železa in jekla:
 - (a) obratovanje obratov za vroče valjanje z zmogljivostjo nad 20 ton surovega jekla na uro;
 - (b) obratovanje kovačnic s kladivi, katerih energija je večja od 50 kilojoulov na kladivo in v katerih uporabljena toplotna moč presega 20 MW;
 - (c) nanašanje zaščitnih prevlek iz staljenih kovin z vložkom nad 2 toni surovega jekla na uro.
- 2.4 Obratovanje livarn železa in jekla s proizvodno zmogljivostjo nad 20 ton na dan.
- 2.5 Predelava neželeznih kovin:
 - (a) proizvodnja surovih neželeznih kovin iz rude, koncentratov ali sekundarnih surovin z metalurškimi, kemijskimi ali elektrolitskimi postopki;
 - (b) taljenje in legiranje neželeznih kovin, vključno z izrabljenimi izdelki za predelavo in z obratovanjem livarn neželeznih kovin, s talilno zmogljivostjo nad 4 tone na dan za svinec in kadmij ali 20 ton na dan za vse druge kovine.
- 2.6 Površinska obdelava kovin ali plastičnih mas z uporabo elektrolitskih ali kemičnih postopkov v kadeh s prostornino nad 30 m³.

3. Nekovinska industrija

- 3.1 Proizvodnja cementa, apna in magnezijevega oksida:
 - (a) proizvodnja cementnega klinkerja v rotacijskih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 500 ton na dan ali drugih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan;
 - (b) proizvodnja apna v pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan;
 - (c) proizvodnja magnezijevega oksida v pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan.
- 3.2 Proizvodnja azbesta ali izdelava azbestnih izdelkov.
- 3.3 Proizvodnja stekla, vključno s steklenimi vlakni, s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan.
- 3.4 Taljenje mineralnih snovi, vključno s proizvodnjo mineralnih vlaken, s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan.
- 3.5 Izdelava keramičnih izdelkov z žganjem, zlasti strešnikov, opek, ognjevzdržnih opek, ploščic, lončevine ali porcelana s proizvodno zmogljivostjo nad 75 ton na dan in/ali zmogljivostjo peči nad 4 m³ in z vložkom v posamezno peč nad 300 kg/m³.

4. Kemična industrija

- 4.1 Proizvodnja organskih kemikalij, kot so:
 - (a) enostavni ogljikovodiki (ciklični ali aciklični, nasičeni ali nenasičeni, alifatski ali aromatski);
 - (b) ogljikovodiki z vezanim kisikom, kot so alkoholi, aldehidi, ketoni, karboksilne kisline, estri, zmesi estrov, acetati, etri, peroksidi in epoksi smole;
 - (c) ogljikovodiki z vezanim žveplom;

-
- (d) ogljikovodiki z vezanim dušikom, kot so amini, amidi, dušikove, nitro- ali nitratne spojine, nitrili, cianati, izocianati;
 - (e) ogljikovodiki z vezanim fosforjem;
 - (f) halogenirani ogljikovodiki;
 - (g) organokovinske spojine;
 - (h) plastične mase (polimeri, sintetična vlakna in vlakna na osnovi celuloze);
 - (i) sintetične gume;
 - (j) barve in pigmenti;
 - (k) površinsko aktivne snovi.
- 4.2 Proizvodnja anorganskih kemikalij, kot so:
- (a) plini, kot so amonijak, klor ali vodikov klorid, fluor ali vodikov fluorid, ogljikovi oksidi, žveplove spojine, dušikovi oksidi, vodik, žveplov dioksid, karbonilklorid;
 - (b) kisline, kot so kromova, fluorovodikova, fosforjeva, dušikova, klorovodikova in žveplova kislina, oleum, žveplasta kislina;
 - (c) baze, kot so amonijev hidroksid, kalijev hidroksid, natrijev hidroksid;
 - (d) soli, kot so amonijev klorid, kalijev klorat, kalijev karbonat, natrijev karbonat, perborat, srebrov nitrat;
 - (e) nekovine, kovinski oksidi ali druge anorganske spojine, kot so kalcijev karbid, silicij in silicijev karbid.
- 4.3 Proizvodnja fosfornih, dušikovih in kalijevih gnojil (enostavnih ali sestavljenih).
- 4.4 Proizvodnja sredstev za varstvo rastlin ali biocidov.
- 4.5 Proizvodnja farmacevtskih izdelkov, vključno s polizdelki.
- 4.6 Proizvodnja eksplozivnih snovi.
- 5. Ravnanje z odpadki**
- 5.1 Odstranjevanje ali predelava nevarnih odpadkov z zmogljivostjo nad 10 ton na dan, ki obsega dejavnost ali več naslednjih dejavnosti:
- (a) biološko obdelavo;
 - (b) fizikalno-kemijsko obdelavo;
 - (c) mešanje pred izvedbo katere koli druge dejavnosti iz točk 5.1 in 5.2;
 - (d) prepakiranje pred izvedbo katere koli druge dejavnosti iz točk 5.1 in 5.2;
 - (e) pridobivanje topil/regeneracijo;
 - (f) recikliranje/pridobivanje anorganskih snovi, razen kovin ali kovinskih spojin;
 - (g) regeneracijo kislin ali baz;
 - (h) predelavo sestavin, uporabljenih za zmanjšanje onesnaženosti;
 - (i) predelavo sestavin iz katalizatorjev;
 - (j) ponovno rafiniranje olja ali druge ponovne uporabe olja;
 - (k) površinsko zaježitev.
- 5.2 Odstranjevanje ali predelava odpadkov v sežigalnici odpadkov ali napravi za sosežig odpadkov:
- (a) za nenevarne odpadke z zmogljivostjo nad 3 tone na uro;
 - (b) za nevarne odpadke z zmogljivostjo nad 10 ton na dan.
- 5.3 (a) Odstranjevanje nenevarnih odpadkov z zmogljivostjo nad 50 ton na dan, ki obsega eno ali več naslednjih dejavnosti, razen dejavnosti iz Direktive Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL, L 135, 30. 5. 1991, str. 40):
- (i) biološko obdelavo;
 - (ii) fizikalno-kemijsko obdelavo;
 - (iii) predhodno obdelavo odpadkov za sežig ali sosežig;
 - (iv) obdelavo žlindre in pepela;
 - (v) obdelavo kovinskih odpadkov, vključno z odpadno električno in elektronsko opremo ter izrabljenimi vozili in njihovimi deli, v drobilnikih.

(b) Odstranjevanje ali kombinacija odstranjevanja in predelave nenevarnih odpadkov z zmogljivostjo nad 75 ton na dan, ki obsega eno ali več naslednjih dejavnosti, razen dejavnosti iz Direktive 91/271/EGS:

- (i) biološko obdelavo;
- (ii) predhodno obdelavo odpadkov za sežig ali sosežig;
- (iii) obdelavo žlindre in pepela;
- (iv) obdelavo kovinskih odpadkov, vključno z odpadno električno in elektronsko opremo ter izrabljenimi vozili in njihovimi deli, v drobilnikih.

Če je anaerobna presnova edina dejavnost obdelave odpadkov, ki se izvaja, je prag zmogljivosti za to dejavnost 100 ton na dan.

5.4 Odlagališča odpadkov, opredeljenih v točki g 2. člena Direktive Sveta 1999/31/ES z dne 26. aprila 1999 o odlaganju odpadkov na odlagališčih (UL, L 182, 16. 7. 1999, str. 1), ki sprejmejo več kot 10 ton odpadkov na dan ali s skupno zmogljivostjo nad 25.000 ton, razen odlagališč za inertne odpadke.

5.5 Začasno skladiščenje nevarnih odpadkov, ki niso zajeti v točki 5.4, do začetka ene izmed dejavnosti iz točk 5.1, 5.2, 5.4 in 5.6 s skupno zmogljivostjo nad 50 ton, razen začasnega skladiščenja na mestu nastanka odpadkov do začetka zbiranja.

5.6 Podzemno skladiščenje nevarnih odpadkov s skupno zmogljivostjo nad 50 ton.

6. Druge dejavnosti

6.1 Proizvodnja v industrijskih obratih:

- (a) papirne kaše iz lesa ali drugih vlaknatih materialov;
- (b) papirja ali kartona s proizvodno zmogljivostjo nad 20 ton na dan;
- (c) ene ali več naslednjih plošč na lesni podlagi: usmerjene pramenske plošče, iverne ali vlaknene plošče s proizvodno zmogljivostjo nad 600 m³ na dan.

6.2 Predhodna obdelava (postopki, kot so pranje, beljenje, mercerizacija) ali barvanje tekstilnih vlaken ali tkanin, katerih zmogljivost obdelave presega 10 ton na dan.

6.3 Strojenje kože, katerih zmogljivost obdelave presega 12 ton končnih izdelkov na dan.

- 6.4
- (a) Obratovanje klavnic z zmogljivostjo zakola več kot 50 ton na dan;
 - (b) Obdelava in predelava, razen pakiranja, naslednjih surovin, predhodno obdelanih ali neobdelanih, za proizvodnjo živil ali krme iz:
 - (i) le živalskih surovin (razen mleka) s proizvodno zmogljivostjo več kot 75 ton končnih izdelkov na dan;
 - (ii) le rastlinskih surovin s proizvodno zmogljivostjo več kot 300 ton končnih izdelkov na dan ali 600 ton na dan, če obrat deluje več kot 90 zaporednih dni katero koli leto;
 - (iii) živalskih in rastlinskih surovin v kombiniranih in posameznih proizvodih s proizvodno zmogljivostjo končnih izdelkov, ki presega:

– 75 ton na dan, če je A enako 10 ali več, ali

– $(300 - (22,5 \times A))$ ton na dan v vseh drugih primerih,

pri čemer je »A« odstotni delež živalskih surovin (v odstotku teže) v proizvodni zmogljivosti končnih izdelkov.

Embalaža ni všteta v končno težo proizvoda.

Izjema je, če je surovina samo mleko.

- (c) Izključno obdelava in predelava mleka, če je količina zbranega mleka več kot 200 ton na dan (povprečna vrednost na letni ravni).

6.5 Odstranjevanje ali predelava živalskih trupel ali živalskih odpadkov z zmogljivostjo predelave več kot 10 ton na dan.

6.6 Intenzivna reja perutnine ali prašičev:

- (a) z več kot 40.000 mesti za perutnino;
- (b) z več kot 2.000 mesti za prašiče pitance (težje od 30 kg) ali
- (c) z več kot 750 mesti za plemenske svinje.

-
- 6.7 Površinska obdelava snovi, predmetov ali izdelkov z uporabo organskih topil, zlasti za apreturo, tiskanje, premazovanje, razmaščevanje, impregniranje proti vlagi, lepljenje, barvanje, čiščenje ali impregniranje s porabo več kot 150 kg organskih topil na uro ali več kot 200 ton na leto.
- 6.8 Proizvodnja ogljika (antracita) ali elektrografita s sežiganjem ali grafitizacijo.
- 6.9 Zajemanje tokov CO₂ iz naprav, navedenih v tej direktivi, za namene geološkega shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES.
- 6.10 Konzerviranje lesa in lesnih proizvodov s kemikalijami s proizvodno zmogljivostjo, večjo od 75 m³ na dan, in ne le obdelava proti modrivosti lesa.
- 6.11 Neodvisna obdelava odpadne vode, ki je ne ureja Direktiva 91/271/EGS, ki jo odvaja obrat iz poglavja II.

Priprava programa za redne okoljske inšpekcijske preglede na podlagi ocene tveganja in poročila o rednem inšpekcijskem pregledu

ION za izračun ocene tveganja IED-obratov uporablja programsko orodje IRAM (Integrated Risk Assessment Method), ki je bilo razvito v okviru projekta IMPEL IED – IRAM Inspection Programme. Izbranih je osem meril za izračun ocene tveganja. Po vsakem rednem inšpekcijskem pregledu obrata IED se pripravi poročilo, ki opisuje pomembne ugotovitve glede skladnosti obrata s pogoji iz dovoljenja in sklepne ugotovitve glede tega, ali je potrebno nadaljnje ukrepanje. V treh mesecih po obisku se tudi javnosti omogoči dostop do končnega poročila tega inšpekcijskega pregleda.

4.3.2 OBRATI SEVESO

ION je v skladu s 156. b členom Zakona o varstvu okolja v načrt dela vključila tudi nadzor nad obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje.

Redni letni nadzor obratov večjega tveganja za okolje se bo izvajal enkrat na leto, nadzor obratov manjšega tveganja za okolje pa enkrat na tri leta.

Splošna ocena varstva pred večjimi nesrečami

Ocena varstva pred večjimi nesrečami temelji na podatkih preteklih inšpekcijskih nadzorov v obratih večjega in manjšega tveganja za okolje. Varstvo pred večjimi nesrečami je v splošnem zadovoljivo, saj v zadnjih nekaj letih v Sloveniji ni bilo večje nesreče z nevarnimi snovmi, o kateri bi morali poročati Evropski uniji. Seveda je še vedno priložnost za izboljšanje stanja varnosti pred večjimi nesrečami, predvsem za izboljšanje sodelovanja med obrati in lokalno skupnostjo.

Geografsko območje in seznam obratov, ki ga zajema

Načrt zajema vse obrate večjega in manjšega tveganja za okolje v Sloveniji. Seznam vseh obratov tveganja za okolje je na povezavi:

<http://okolje.arso.gov.si/ippc/uploads/dokumenti/Seveso2016/Register%20obratov21oktober%202016.pdf>.

Seznam skupin obratov z možnimi verižnimi učinki v skladu s predpisom

Inšpektorat ni seznanjen s skupinami obratov, v katerih bi bili mogoči verižni učinki.

Seznam obratov, za katere bi lahko posamezna zunanja tveganja ali viri nevarnosti povečali tveganje ali posledice večje nesreče

Informacije o takih obratih niso na voljo.

Postopki rednega inšpekcijskega nadzora

Do izdelave meril za oceno tveganja, resnosti posledic možnih večjih nesreč ali druge metodologije za določitev pogostosti nadzora obratov tveganja je pogostost inšpekcijskega nadzora nad obrati večjega tveganja vsaj enkrat na leto, pogostost inšpekcijskega nadzora nad obrati manjšega tveganja pa vsaj enkrat vsako tretje leto.

Pregled obratov večjega tveganja za okolje v letu 2019 bo zajemal:

1. preverjanje podatkov o prisotnih količinah in lastnih nevarnih snoveh;
2. opredelitev in ocena nevarnosti večjih nesreč z nevarnimi snovmi;
3. obratovanje in vzdrževanje obratov tveganja in varnostno pomembnih naprav;
4. uvajanje sprememb;
5. izvajanje splošnih varnostnih ukrepov.

Pregled obratov manjšega tveganja za okolje v letu 2019 bo zajemal:

1. preverjanje količin in lastnosti prisotnih nevarnih snovi;
2. preverjanje uresničevanja zasnove za zmanjšanje tveganja za okolje;
3. preverjanje izvajanja splošnih varnostnih ukrepov;
4. pregled informacije za javnost o varnostnih ukrepih.

Način sodelovanja med inšpekcijskimi organi

Pri pregledu lahko po potrebi sodelujejo tudi inšpektorji, ki nadzirajo obrate tveganja po drugih predpisih (iz Inšpektorata RS za delo, Urada RS za kemikalije, Inšpektorata RS za notranje zadeve, Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ali Inšpektorata RS za infrastrukturo).

4.3.3 ZAVEZANCI ZA RAVNANJE Z ODPADKI

S spremembo Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13) je treba v skladu s 156. členom pripraviti program nadzora za zavezance, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje ali potrdilo za ravnanje z odpadki iz 20. člena Zakona o varstvu okolja. Ta program zajema triletno obdobje.

V obdobju 2017–2019 bo ION izvajala nadzor nad predelovalci in odstranjevalci odpadkov; nadzor bo vključeval tudi zavezance, ki imajo pridobljena potrdila za ravnanje z odpadki (zbiralc, prevozniki, trgovci, posredniki). Za presojo tveganja pri predelovalcih, odstranjevalcih in zbiralcih odpadkov bo inšpekcija uporabila programsko orodje IRAM (Integrated Risk Assessment Method), za presojo tveganja pri drugih zavezancih pa računalniško aplikacijo PLAN.

4.3.4 ČEZMEJNO POŠILJANJE ODPADKOV

Z ustreznim načrtovanjem se lahko zagotovijo potrebne zmogljivosti za izvajanje inšpekcijskih nadzorov in se učinkovito preprečujejo nezakonite pošiljke odpadkov tako glede varovanja okolja kakor tudi zdravja ljudi. S tem namenom je bila z Uredbo 660/2014 spremenjena Uredba 1013/2006 o pošiljkah odpadkov, ki predpisuje pripravo načrtov za izvajanje inšpekcijskih nadzorov.

V skladu z Uredbo 660/2014 se pripravi načrt inšpekcijskih nadzorov za organe, ki so pristojni za izvajanje nadzora nad čezmejnimi pošiljkami odpadkov.

Inšpekcijski načrt se nanaša na:

1. Uredbo 1013/2006 o pošiljkah odpadkov;
2. Uredbo 1418/2007 glede izvoza nekaterih odpadkov za predelavo iz priloge III ali IIIA k Uredbi (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta v nekatere države, za katere se Sklep OECD o nadzoru prehoda odpadkov prek meja ne uporablja;
3. Uredbo o izvajanju Uredbe 1013/2006 o pošiljkah odpadkov;
4. Sklep Sveta OECD C(2001)107/končni o spremembah Sklepa OECD C(92)39/končni o nadzoru prehoda odpadkov za predelavo preko meja in
5. Baselsko konvencijo.

Pristojni organ in nadzorni organi, kontaktne osebe:

Pristojni organ v RS:	Inšpektorat RS za okolje in prostor Dunajska cesta 58 1000 Ljubljana tel.: 01 777 0084 telefaks: 01 420 4483 e-naslov: tfs.irsop@gov.si
Kontaktne osebe:	Nada Suhadolnik Gjura tel.: 01 777 0086 e-naslov: nada.suhadolnik-gjura@gov.si
Pošiljke iz RS – izvoz:	Romana Turk tel.: 01 777 0087 e-naslov: romana.turk@gov.si
Pošiljke v RS – uvoz:	Marija Fele Beuermann tel.: 01 777 0085 e-naslov: marija.fele-beuermann@gov.si
Pošiljke čez RS – tranzit čez RS:	Marija Fele Beuermann tel.: 01 777 0085 e-naslov: marija.fele-beuermann@gov.si Romana Turk tel.: 01 777 0087 e-naslov: romana.turk@gov.si
Dosegljivost: od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.00	

Cilji in prednostne naloge inšpekcijskih nadzorov, vključno z opisom, kako so te prednostne naloge opredeljene:

Cilji inšpekcijskih nadzorov so:

- delovanje zavezancev v skladu z zakonodajo;
- preprečevanje nezakonitih pošilk odpadkov;
- varovanje okolja in zdravja ljudi;
- preprečevanje nelojalne konkurence na trgu z odpadki.

Prednostne naloge so opredeljene na podlagi ugotovitev nadzorov iz preteklih let, analize podatkov o nezakonitih pošilkah odpadkov in ugotovljenega stanja na terenu.

a) Geografsko območje, ki ga zajema ta načrt inšpekcijskih nadzorov

Inšpekcijski načrt zajema vso Slovenijo.

b) Informacije o načrtovanih inšpekcijskih nadzorih, vključno s fizičnimi pregledi

Med letoma 2017 in 2019 bo letno opravljenih najmanj 80 rednih inšpekcijskih nadzorov v podjetjih in 16 skupnih akcij nadzora, v katerih bodo sodelovali pristojni organ in nadzorni organi. V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri rednih pregledih bodo v podjetjih opravljeni kontrolni pregledi. Izredni pregledi bodo v podjetjih opravljeni ob prejetih prijavih oziroma informacijah o nezakonitih pošilkah odpadkov.

c) Naloge, dodeljene posameznemu organu, udeležnemu pri inšpekcijskih nadzorih

Naloge nadzornih organov so opredeljene v izvedbeni uredbi.

Naloge Inšpektorata RS za okolje in prostor:

- opravljanje inšpekcijskih pregledov objektov in podjetij v okviru pristojnosti v skladu z drugim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006;

-
- naključna preverjanja pošiljk odpadkov ali z njimi povezane predelave ali odstranjevanja;
 - odločanje, ali je pošiljka glede na predpise nezakonita;
 - sodelovanje pri preprečevanju in preiskovanju nezakonitih pošiljk odpadkov na dvostranski ali večstranski ravni s pristojnimi organi nadzora drugih držav v skladu s petim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006 ter sprejemanje ukrepov inšpekcijskega nadzora na podlagi zahtev drugih držav članic EU v skladu s sedmim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006;
 - vodenje koordinacije pristojnih organov za izvajanje nadzora iz 14. člena in usklajevanje skupnih akcij nadzora ter
 - priprava načrta inšpekcijskih nadzorov za nadzorne organe v skladu z drugim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006, ki se pregleda vsake tri leta in po potrebi posodablja.

Finančna uprava in Policija opravljata nadzor nad:

- dokumenti, ki morajo spremljati pošiljko odpadkov v skladu z Uredbo 1013/2006/ES in izvedbeno uredbo;
- dokumenti, ki jih države, ki niso članice OECD, zahtevajo za uvoz na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 1418/2007 z dne 29. novembra 2007 glede izvoza nekaterih odpadkov za predelavo iz priloge III ali IIIA k Uredbi (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta v nekatere države, za katere se Sklep OECD o nadzoru prehoda odpadkov prek meja ne uporablja (UL, L 316 z dne 4. 12. 2007, str. 6);
- usklajenostjo odpadkov, ki so predmet pošiljke, s podatki, navedenimi v izvodu transportnega dokumenta, pisnem soglasju pristojnega organa oziroma dokumentu iz priloge VII Uredbe 1013/2006 in
- pravilno označenostjo prevoznih sredstev, ki prevažajo odpadke v skladu s šestim odstavkom 8. člena Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov.

Finančna uprava in Policija začasno zadržita pošiljko odpadkov in dokumente o prevozu, če za pošiljko obstaja sum, da je nezakonita, do pisnega obvestila IRSOP oziroma največ dve uri.

Nadzorni organi imajo pravico do odvzema vzorcev ali odreditve odvzema akreditirani osebi, s katero je Ministrstvo za okolje in prostor sklenilo pogodbo za vzorčenje in izvajanje analiz.

Nadzorni organi imajo pravico vpogleda v:

- prijavni dokument in kopijo transportnega dokumenta, pisna soglasja, ki so jih izdali pristojni organi in ki vsebujejo ustrezne pogoje v zvezi s pošiljkami odpadkov;
- dokument iz priloge VII Uredbe 1013/2006 in
- dokazila iz četrtega a do četrtega c odstavka 50. člena Uredbe 1013/2006/.

Nadzorni organi lahko za izvajanje nadzora zahtevajo informacije, navedene v prvem in drugem odstavku 18. člena Uredbe 1013/2006, o pošiljkah odpadkov, ki so poslani v skladu z 18. členom Uredbe 1013/2006. Oseba, ki organizira pošiljko odpadkov, prejemnik in upravljavec objekta za predelavo ali odstranjevanje, ki sprejme odpadke, morajo na zahtevo nadzornih organov te informacije poslati pravočasno in v roku, ki ga določijo ti organi.

Inšpektorat, finančna uprava in policija si o odkritih nezakonitih pošiljkah odpadkov medsebojno izmenjujejo informacije v skladu s protokolom, ki ga potrdijo predstojniki pristojnih nadzornih organov.

d) Dogovori o sodelovanju med organi, udeleženi pri inšpekcijskih nadzorih

Inšpektorat RS za okolje in prostor (v nadaljevanju IIRSP), Dunajska 56, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa glavna inšpektorica Dragica HRŽICA,

in

Generalna policijska uprava, Policija (v nadaljevanju Policija), Štefanova 2, 1501 Ljubljana, ki jo zastopa generalni direktor Marjan FANK,

in

Finančna uprava RS (v nadaljevanju FURS), Šmartinska 55, 1000 Ljubljana, ki jo zastopa generalna direktorica Jana AHČIN,

sklenejo

DOGOVOR

o sodelovanju pri izvajanju nadzora nad pošiljanjem odpadkov preko meja

Glede na

potrebo po okrepitevi sodelovanja med organi, pristojnimi za izvajanje zakonodaje s področja pošiljanja odpadkov preko meja;

ob izraženi nameri vseh podpisnic po sodelovanju, izmenjavi informacij in izkušenj pri izvajanju zakonodaje s področja pošiljanja odpadkov preko meja;

zavedajoč se prednosti medsebojne izmenjave informacij in izkušenj pri preprečevanju vseh oblik nedovoljene trgovine z odpadki, z namenom zagotavljanja varstva okolja;

ob zavedanju pomembnosti nadzora pošiljanja odpadkov preko meja zaradi zagotavljanja ustreznega načina odstranjevanja in predelave odpadkov;

ob vlogi, ki jo imajo posamezni organi, pristojni za izvajanje zakonodaje s področja pošiljanja odpadkov preko meja;

so se podpisniki dogovora sporazumeli o naslednjem:

1. člen

Ta dogovor se nanaša na nadzor pošilk odpadkov preko meja in sicer:

- med državami članicami v Skupnosti ali s tranzitom skozi tretje države;
- uvožene v Skupnost iz tretjih držav;
- izvožene iz Skupnosti v tretje države;
- v tranzitu skozi Skupnost na poti iz tretjih držav ali v tretje države.

2. člen

Namen tega dogovora je okrepitev sodelovanja med IRSOP, Policijo in FURS zaradi zagotavljanja izvajanja nadzora nad pošiljanjem odpadkov preko meja v skladu z Uredbo (ES) št. 1013/2006 o pošiljkah odpadkov ter Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov.

Medsebojno sodelovanje med navedenimi organi poteka pri izvajanju nalog iz navedenih predpisov poleg tega pa se medsebojno sodelovanje nanaša na:

- opredelitev natančnejših postopkov medsebojnega sodelovanja pri izvajanju nadzora;
- izdelavo skupne analize tveganja in načrtovanja nadzorov;
- zbiranje in izmenjavo podatkov ter informacij, pomembnih za zagotavljanje skupnega usklajenega delovanja pri preprečevanju, odkrivanju, kaznovanju in nadzoru nezakonitih ravnanj pri pošiljanju odpadkov preko meja;

Podrobneje so postopki nadzora opredeljeni v Postopkovniku za izvajanje nadzora nad pošiljanjem odpadkov preko meja (v nadaljevanju postopkovnik).

3. člen

Z namenom doseganja ciljev iz 2. člena, podpisniki tega sporazuma sodelujejo na centralni in regionalni ravni.

Na centralni ravni sodelovanje poteka med Uradom glavne inšpektorice IRSOP, Generalno policijsko upravo in Generalnim finančnim uradom. To sodelovanje poteka predvsem preko Medresorske delovne skupine, imenovane s strani ministra za okolje, s Sklepom o imenovanju Medresorske delovne skupine za izvajanje nadzora nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov.

Na regionalni ravni poteka sodelovanje nadzornih organov med območnimi enotami IRSOP, policijskimi upravami in finančnimi uradi.

4. člen

Medresorska delovna skupina poleg nalog, določenih v sklepu o imenovanju skupine, opravlja še naslednje naloge:

- pripravlja skupna izobraževanja s področja, ki ga ureja dogovor;
- rešuje problematiko, ki se pojavlja pri izvajanju nadzora;
- sodeluje pri pripravi predpisov s področja, ki ga ureja dogovor;
- pripravlja usmeritve za sodelovanje pri izvajanju nadzora;
- sodeluje pri pripravi izmenjav uradnikov in prenaša pridobljeno znanje in dobro prakso na uslužbence podpisnikov dogovora;
- načrtuje izvedbo skupnih akcij nadzora na letni ravni;
- skrbi za medsebojno izmenjavo informacij za uspešno izvajanje nadzora nad pošiljanjem odpadkov preko meja;
- skrbi za posodobitev postopkovnika.

Medresorska delovna skupina se v zvezi z izvajanjem dejavnosti za preprečevanje nezakonitih ravnanj na področju pošiljanja odpadkov preko meja sestaja po potrebi glede na naravo nalog.

5. člen

FURS na podlagi zaprosila IRSOP pripravi poročilo o izvozu in uvozu pošiljk odpadkov v/z tretjih držav.

6. člen

Podpisniki tega dogovora informacije o odkritih nezakonitih pošiljkah izmenjujejo v skladu s postopkom glede ravnanja z nezakonitimi pošiljkami, opisanem v postopkovniku.

7. člen

Predstavniki vodstva podpisnikov dogovora se sestajajo na rednih medsebojnih delovnih srečanjih najmanj enkrat letno.

8. člen

Dogovor je sestavljen v treh enakih izvodih, od katerih prejme vsaka podpisnica en izvod.

Dogovor začne veljati z dnem podpisa vseh podpisnic. O spremembah ali dopolnitvah se podpisniki dogovorijo sporazumno in se sprejmejo v obliki aneksa.

Številka: 023-20/2017

  Dragica Hrižica glavna inšpektorica IRSOP	 Marjan Fank generalni direktor Policije	 Jana Juhčin generalna direktorica FURS
Ljubljana, <u>4.4.2017</u>	Ljubljana, <u>26.04.2017</u>	Ljubljana, <u>4.4.2017</u>

e) Informacije o izobraževanju inšpektorjev glede zadev v zvezi z inšpekcijskimi nadzori

V obdobju 2017–2019 bodo letno izvedena skupna izobraževanja za predstavnike pristojnega organa in nadzornih organov, poleg tega pa bodo izobraževanja potekala tudi za ciljne skupine predstavnikov posameznih organov.

f) Informacije o človeških, finančnih in drugih virih za izvajanje tega načrta inšpekcijskih nadzorov

Inšpektorat RS za okolje in prostor bo izvajal nadzor s petimi inšpektorji za okolje. Ocenjeni strošek* izvedenih pregledov je približno 80.000 EUR na leto.

* strošek posameznega pregleda = letni strošek Inšpekcije za okolje in naravo /število vseh pregledov

* število pregledov na posameznem področju

Na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov je inšpektorat oziroma ION vključen v dva evropska projekta, in sicer **SWEAP** (Shipments of Waste Enforcement Actions Project) in **Waste Force**.

Projekt SWEAP je LIFE+ projekt, nosilec projekta je IMPEL, IRSOP v projektu sodeluje kot partner. Projekt poteka od julija 2018 do konca junija 2023. IRSOP bo v projekt z delom in časom zaposlenih prispeval 52.500 EUR, predvsem z izvedbo inšpekcijskih nadzorov na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov v podjetjih oziroma z akcijami nadzora, ki zajemajo vse vrste transporta odpadkov, ter s sodelovanjem v izmenjavah uradnikov. Ena od nalog bo tudi poročanje o ugotovitvah nadzorov.

Cilji projekta so:

- razširiti sodelovanje držav v projektu, ki bodo imele korist od tega;
- povečati število različnih akterjev pri izvajanju nadzora;
- okrepiti sodelovanje, inšpekcijski nadzor in izvršilne postopke;
- razviti in prikazati nova inovativna orodja in tehnologije in
- vzpostaviti na ravni EU nabor podatkov, ki bi izvirali iz inšpekcijskih nadzorov in bili uporabljeni za obdelavo podatkov (intelligence).

Projekt Waste Force bo potekal v okviru DG HOME pri Evropski komisiji med 1. 12. 2018 in 30. 11. 2020. Nosilec projekta je IMPEL, IRSOP tudi v tem projektu sodeluje kot partner. Projekt je razdeljen na več delovnih paketov. Glavni namen projekta je izvajanje operativnih aktivnosti organov, ki se borijo proti okoljski kriminaliteti, predvsem na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov. IRSOP bo v projektu sodeloval z izmenjavo informacij, dobrih praks in metod izvajanja nadzorov. V okviru projekta bo Slovenija gostila večdnevno delavnico s približno 25 udeleženci.

Cilji projekta so:

- razvoj novih praktičnih orodij in metodologij;
- krepitev zmogljivosti vseh deležnikov pri nadzoru;
- podpora operativnim nalogam nadzornih organov v Evropi.

4.4 IZREDNI NADZORI INŠPEKCIJE ZA OKOLJE IN NARAVO

Izredni inšpekcijski nadzori so opravljeni kot odziv na prejete prijave in pobude. Ker števila prijav ni mogoče predvideti in tudi števila teh nadzorov ni mogoče vnaprej načrtovati, smo porabo časa, potrebnega za obravnavo prijav, ocenili glede na izkušnje iz preteklih let. Inšpekcija prejme vsako leto veliko prijav, pobud in zahtev za razna poročila, katerih vsebina in zahtevnost sta zelo različni. Glede

na prvi odstavek 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru, da mora inšpektor obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge navedbe iz svoje pristojnosti, in ob upoštevanju kadrovskih omejitev inšpekcije so bile konec leta 2015 sprejete in januarja 2019 vnovič dopolnjene usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela inšpektorjev za okolje, v skladu s katerimi inšpektorji razvrščajo prijave v štiri prioritete glede na tveganje. V najvišjo prioriteto obravnavo spadajo prijave, iz katerih je mogoče razbrati, da so ogroženi zdravje in življenje ljudi ter javna varnost ali da to vpliva na premoženje večje vrednosti, torej kadar gre za nujne ukrepe v javnem interesu, pri čemer je upravičena tudi ustna odločba (144. člen in 211. člen ZUP). Prijave prve prioritete imajo prednost pred rednim delom. Po opravljenem rednem delu inšpektor nadaljuje obravnavo prijav po prioritetni opredelitvi od druge do četrte skupine.

Praviloma se izredni nadzori izvajajo nenapovedano, na kraju samem in so ozko usmerjeni le na vsebino prijave.

4.4.1 IZREDNI OKOLJSKI INŠPEKCIJSKI NADZORI OBRATOV IED

Izredni nadzori se izvajajo z namenom preiskave resnih okoljskih pritožb, resnih okoljskih nesreč, izrednih dogodkov in primerov neskladnosti takoj, ko je to mogoče, in kadar je to primerno, pred izdajo, ponovnim preverjanjem ali posodobitvijo dovoljenja.

4.4.2 POSTOPKI IZREDNIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV OBRATOV SEVESO

Ob prejetih obvestilih o nesrečah pri viru tveganja, o skorajšnjih nesrečah pri viru tveganja ali pritožb glede nevarnosti možnih večjih nesreč pri virih tveganja se inšpekcijski pregledi praviloma opravijo nenapovedano.

Ob večjih nesrečah mora inšpektor za okolje po izvedbi ukrepov, ki se izvedejo v skladu z načrti zaščite in reševanja, določenimi s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, čim prej opraviti pregled vira tveganja.

V primeru obvestila o resnih pomanjkljivostih ali skorajšnji nesreči na področju vira tveganja je treba čim prej opraviti inšpekcijski pregled vira tveganja. V primeru resnih pritožb glede nevarnosti večjih nesreč na področju vira tveganja je treba čim prej opraviti inšpekcijski pregled vira tveganja.

4.5 DRUGI NADZORI

V to kategorijo spadajo aktivnosti inšpektorja, ki jih inšpektor ne opravi na terenu oziroma kraju samem, so pa povezane z nalogami inšpekcijskega nadzora. To so predvsem aktivnosti, povezane s prekrškovnim postopkom (zaslišanje strank), pregledom dokumentacije (poročila, monitoringi) in pripravo na inšpekcijski nadzor.

4.6 UKREPI ZA POVEČANJE UČINKOVITOSTI ION

Izobraževanje

Temelj dobrega dela tvorijo strokovno izobraženi in samozavestni inšpektorji, ki le z nenehnim strokovnim izpopolnjevanjem sledijo zakonodajnim in tehnološkim spremembam v družbi. Glede na to vsako leto izvajamo interna izobraževanja, s katerimi skušamo zadostiti potrebam na tem področju. Pomembno vlogo ima tudi samoizobraževanje. Poleg strokovnega izobraževanja je pomembno izobraževanje na postopkovnem področju (prekrškovni postopek, ZUP, upravno poslovanje).

Strokovno izobraževanje bo leta 2019 zajemalo vsebine na področju ravnanja z odpadki, kakovosti zraka, vod, narave in industrijskega onesnaževanja. Izvedena bodo tudi interna izobraževanja na posameznih delovnih področjih.

Eden izmed načinov izobraževanja je tudi sodelovanje inšpektorjev v mednarodnih projektih, ki potekajo v okviru organizacije IMPEL (<http://www.impel.eu/>). Letos je predvidenih več projektov (na področjih, kot so načrtovanje in izvajanje inšpekcijskega dela, direktiva IED, odlagališča odpadkov, čezmejno pošiljanje odpadkov, biotska raznovrstnost, vode ipd.), v katerih bodo inšpektorji sodelovali kot člani projektnih skupin oziroma udeleženci posameznih delavnic, ki bodo izvedene v okviru projektov.

Kontrolni monitoring

V skladu s tretjim odstavkom 157. člena ZVO-1 ima inšpektor pravico odrediti izvedbo kontrolnega monitoringa. Izredni monitoring se odredi predvsem pri zavezancih, pri katerih inšpektor dvomi o pravilnosti rezultatov rednega monitoringa, in kadar je za zavezanca na Inšpekcijo za okolje in naravo prispelo več prijav onesnaževanja okolja z različnimi emisijami.

Izvršba s prisilitvijo

Sprememba ZVO-1 je konec leta 2009 prinesla spremembe v vodenju izvršilnih postopkov, saj je določila možnost, da inšpektorji za okolje v postopku izvršbe s prisilitvijo izrekajo precej višje denarne kazni, kot jih v tem postopku določa Zakon o splošnem upravnem postopku. Novost tega predpisa je tudi zastavna pravica, ki jo lahko inšpektor uporabi v izvršilnem postopku.

Izvršilni postopki po drugi osebi

V letu 2019 bo ION v okviru razpoložljivih sredstev nadaljevala z izvršilnimi postopki po drugi osebi v skladu z internimi usmeritvami glede vrstnega reda izvajanja izvršb po drugi osebi. Nekateri izstopajoči izvršilni postopki v letu 2019 bodo:

- odstranjevanje in odvoz izrabljenih gum iz gramozne jame na Dravskem polju (Albin Promotion, d. o. o.);
- zamenjava obstoječe zacevitve z zacevitvijo, ki omogoča večji pretok vode na vodotoku Voslica;
- odstranjevanje odpadkov po požaru v podjetju Ekosistemi.

ION ima omejena finančna sredstva za izvedbo izvršilnih postopkov po drugi osebi, zato se bodo tudi v prihodnje po izdanem sklepu o dovolitvi izvršbe inšpekcijskim zavezancem praviloma vedno izdajali sklepi o založitvi sredstev. Izvršba po drugi osebi se bo izjemoma lahko opravila tudi brez izdanega sklepa o predhodni založitvi sredstev, če bo to potrebno na podlagi posebnih okoliščin primera in če bodo zagotovljena potrebna finančna sredstva.

Preventivno delovanje

Pomembno področje dela inšpekcije je obveščanje javnosti, ki pomeni preventivno delovanje inšpekcijskega organa, kot to določa Zakon o inšpekcijskem nadzoru. Dosedanje izkušnje kažejo, da je precejšnji del naših aktivnosti usmerjen v pripravo odgovorov in pojasnil v zvezi s prijavi in vprašanji pobudnikov, ki se nanašajo na delovna področja, ki niso v pristojnosti nadzora inšpekcije in so velikokrat posledica nepoznavanja delovnega področja inšpekcije ali pomanjkanja informacij v zvezi z njenimi pristojnostmi. Pogosto pri nadzoru ugotavljamo pomanjkljivo poznavanje oziroma nepoznavanje okoljevarstvenih predpisov celo pri inšpekcijskih zavezancih, predvsem malih podjetjih, samostojnih podjetnikih posameznikih in fizičnih osebah. Številni zavezanci so slabo seznanjeni z vsebino predpisov ali jih sploh ne poznajo, zato inšpektorji poleg nadzorne vloge zelo pogosto opravljajo tudi naloge seznanjanja in obveščanja zavezancev s predpisi.

Za zmanjšanje števila prijav oziroma vprašanj in doseganje višje stopnje usklajenosti s predpisi s področja varstva okolja pri nekaterih ciljnih skupinah z objavami na spletni strani inšpektorata (<http://www.iop.gov.si/>) in z drugimi oblikami obveščanja seznanjamo pobudnike, izvajalce dejavnosti

in posegov v okolje in naravo ter širšo javnost o našem delu in njihovih zakonskih obveznostih na področju varstva okolja.

Zakonodajni postopek

Priprava predpisa in njegov prenos v prakso imata več faz, pri čemer imajo pomembno vlogo tudi nadzorni organi, saj lahko zakonodajalec tudi prek njih dobi povratno informacijo o izvršljivosti predpisa in stopnji njegovega izvajanja ter končno tudi informacijo, ali je dosežen namen predpisa, tj. prispevek k boljšemu stanju v okolju in naravi. Inšpekcija za okolje in naravo je torej končni člen v sklenjeni verigi prenosa povratnih informacij o učinkovitosti zakonodajnih rešitev. Že doslej smo se aktivno vključevali v postopke priprave zakonodaje s predlogi za izboljšanje določb in glede na ugotovljeno dejansko stanje na terenu opozarjali na nedorečenosti in nedoslednosti v veljavni zakonodaji. Pristojni inšpektorji lahko namreč v skladu z načelom zakonitosti ukrepajo le v primeru ugotovljene kršitve predpisa, pri čemer sta jasnost in nedvoumnost določb pomembna tako za inšpektorje in zavezance kakor tudi na splošno za pravni red. Poleg vsebinskih predlogov je inšpekcija ob pripravi posameznih predpisov glede na že zelo obsežno zakonodajo na področju varstva okolja zakonodajalca opozarjala na nujnost določitve jasne razmejitve med državno pristojnostjo in pristojnostjo lokalnih skupnosti. Že iz Ustave RS namreč izhajajo določene izvirne pristojnosti občin, ki so konkretizirane v Zakonu o lokalni samoupravi in drugih materialnih predpisih. Predvsem v delu, ki se nanaša na nadzor ravnanja z odpadki, (komunalnih) odlagališč, emisij snovi v vode in oskrbe s pitno vodo, je zato nujno potreben popravek zakonodaje, iz katere bo nedvoumno jasna razmejitev pristojnosti. Le tako se bo prekinila praksa nepotrebnega odstopanja zadev med organi in sprožanje sporov o pristojnosti, ki obremenjujejo tudi Ustavno sodišče RS. Popravki so nujni tudi na področju ravnanja z odpadno embalažo, glede dimnikarskih storitev ter odpadkov, ki nastanejo pri gradbenih delih. Žal ugotavljamo, da večjih sprememb stanja na področju odpadkov, ki nastanejo pri gradbenih delih, še ni. Ne glede na to bomo tudi leta 2019 nadaljevali prizadevanja za zakonodajne spremembe, ki bodo omogočale bolj učinkovitejši inšpekcijski nadzor. Inšpekcija je ob dodatnem normiranju določenih področij, s tem pa tudi dodatnih pristojnosti, vedno opozarjala tudi na nujnost kadrovske okrepitev inšpekcije.

4.7 KOORDINIRANE AKCIJE

Koordinirane akcije so del vnaprej načrtovanih aktivnosti in spadajo v redno delo. Za vsako akcijo se določijo izhodišča in cilji ter pripravijo usmeritve za delo glede vodenja postopkov in ukrepanja. Akcije hkrati potekajo na območju celotne države, so časovno omejene in imajo jasno določeno vsebino. Po koncu akcije se izdelata analiza in poročilo.

Prednosti takega načina dela so:

- sistematični nadzor posameznega področja dela;
- pridobivanje povratnih informacij glede izvršljivosti in stopnje izvajanja predpisa;
- poenotena nadzor in ukrepanje.

Akcije nadzora se bodo izvajale na vseh področjih dela, poleg tega bo inšpekcija sodelovala tudi v akcijah nadzora, ki bodo potekale v okviru Inšpekcijskega sveta oziroma posameznih regijskih koordinacij inšpekcij. Poleg tega se bo odzivala na pobude posameznih inšpekcij oziroma nadzornih organov, kot sta Policija in FURS.

Seznam akcij nadzora se pripravlja vsako leto posebej in je del letnih načrtov dela IRSOP. Leta 2019 bo inšpekcija predvidoma izvedla akcije na teh področjih:

- revizija OVD;
- komunalna odpadna embalaža;

-
- čezmejno pošiljanje odpadkov (TFS);
 - raba vode pri zavezancih, ki odvzemajo največje količine vode;
 - nadzor v okviru izvajanja ukrepov iz Programa upravljanja območji NATURA 2000 – Kras, habitat človeške ribice;
 - F-plini.

4.8 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Za izvajanje načrtovanih aktivnosti ne načrtujemo števila opravljenih inšpekcijskih pregledov, ampak je pomembno število inšpekcijskih zavezancev, ki jih je treba v posameznem letu nadzirati. Leta 2019 načrtujemo redni inšpekcijski nadzor pri 1.445 zavezancih, za kar bodo inšpektorji opravili približno 4.200 rednih inšpekcijskih pregledov.

Ker število prijav iz leta v leto raste, načrtujemo za nadzor na področju varstva okolja in narave ter zaščite voda približno 6.500 rednih in izrednih inšpekcijskih pregledov.